

**Aracı Kurumların 2012/09
Dönemi Faaliyet Verileri (sayfa 10)**

**Aracı Kurumların 2012/09
Dönemi Finansal Verileri (sayfa 24)**

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 100 aracı kurum, 1 vadeli işlemler aracılık şirketi ve 42 banka olmak üzere toplam 143 üyesi vardır.

TSPAKB Adına İmtiyaz Sahibi

Attila Köksal, CFA
Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

İlkay Arıkan
Genel Sekreter

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Alparslan Budak
Genel Sekreter Yardımcısı

Editör

Ekin Fıkırkoca
Müdür/Araştırma ve İstatistik

Tasarım

Cennet Türker
Kıdemli Uzman/Tanıtım
Efsun Ayça Değertekin

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj

Cennet Türker
Kıdemli Uzman/Tanıtım

Yayın Türü: Yaygın, süreli

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, TSPAKB'nin aylık iletişim organıdır. Para ile satılmaz.

TSPAKB

Büyükdere Caddesi No:173
1. Levent Plaza Kat:4
1. Levent 34394 İstanbul
Tel:212-280 85 67 Faks:212-280 85 89
www.tspakb.org.tr
info@tspakb.org.tr

Basım

Printcenter

Bu rapora www.tspakb.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler, hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Raporda yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.

Değerli *GüNDeM* okurları,

Biliyorsunuz küresel alanda yaşanan krizin ardından birçok ülkede düzenlemeler tekrar ele alınıyor, geçmişte yapılan hataların nasıl düzeltilebileceği ve ilerleyen dönemlerde benzer krizlerin yaşanmaması için neler yapılabileceğine dair çalışmalar yürütülüyor. Ülkemizde de benzer çalışmalar kritik bir aşama kaydetti.

Uluslararası alanda yapılan düzenleme çalışmalarını, dünyanın ileri gelen düzenleyici kurumları ile Kasım ayında düzenlediğimiz çeşitli toplantılarda irdeleme fırsatı bulduk. Geçtiğimiz ay, önce Uluslararası Menkul Kıymet Birlikleri Konseyinin, ardından Uluslararası Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Örgütü Özdüzenleyici Kurumlar Danışma Komitesinin 2012 yarıyıl toplantılarına ev sahipliği yaptık. Bu toplantılarda önümüzdeki dönemde hem global piyasaları, hem de ülkemiz piyasalarını etkileyecek pek çok konu tartışıldı.

Bu toplantıların ve tartışmaların hemen ardından yeni Sermaye Piyasası Kanunumuz Meclis'te kabul edildi. Düzenlemenin kısa zamanda Resmi Gazetede yayımlanmasını bekliyoruz. Sermaye piyasalarımızı temelden etkileyecek bu yeni düzenlemeyle beraber, Sermaye Piyasası Kurulu üyelerinin görev sürelerinin sona ermesi tüm sektör için sürpriz oldu. Sermaye piyasamıza önemli emeği geçen başta Sayın Vedat Akgiray olmak üzere tüm Kurul üyelerine hizmetlerinden ötürü teşekkürü borç biliyorum.

Düzenlemelerin yenilenmesi, güncellenmesi sermaye piyasamızın gelişmesi için son derece önemli. Yeni kanun da global alandaki değişiklikleri yansıtır şekilde ve temelde yatırımcının korunmasına yönelik bir bakış açısıyla hazırlanmış durumda. Sektörümüzün bilinçli yatırımcılar olmadan gelişmesi mümkün değil. Biliyorsunuz, sektörümüzde halkımızın finansal konularda bilgi düzeyinin yükseltilmesine yönelik çeşitli çalışmalar yürütülüyor. Yönetim Kurulumuzun birinci önceliği de yatırımcı eğitimi.

Bu kapsamda Birliğimiz bünyesinde oluşturduğumuz gönüllü finans sektörü çalışanları ile Birliğimiz yetkililerinin yer aldığı bir aksiyon takımı, kapsamlı bir yatırımcı eğitimi programı geliştirme yönündeki çalışmalarını önemli bir aşamaya getirdi. Vatandaşlarımıza tasarruf ve yatırım bilinci aşılamak üzere Aralık ayı başında www.paramveben.org internet adresinde bir blog ve Facebook'ta Param ve Ben isimli sayfa açıldı. Sizler de bu sayfalarımızı ziyaret ederek gelişmelerden ve güncel duyurulardan haberdar olabilirsiniz.

Bu arada Birlik bünyesinde yine gönüllü sektör çalışanlarının yer aldığı bir çalışma grubu daha oluşturduk. Bu grup, son dönemde gerçekleşen ve başarısız olan halka arzlar konusunda çalışacak. Son dönemde halka arzlardaki olumsuz sonuçlar, tüm sektörün ortak sorunu. Bu sorunu da kendi içimizde kurallar oluşturarak çözmeye çalışacağız.

Değerli okurlar,

Sermaye piyasamız, yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve İstanbul Borsasının yeniden yapılandırılması başta olmak üzere, önemli bir yapısal dönüşümün arifesinde. Bu anlamda 2013 yılının, önemli gelişmeler kat edeceğimiz bir yıl olacağını bekliyoruz, Yönetim ve Denetim Kurulu ile çalışanlarımız adına yeni yılınızı kutluyorum.

Saygılarımla,

Attila KÖKSAL, CFA
BAŞKAN

Genel Kurulumuz 11 Aralık'ta Yapıldı

Birliğimizin 13. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı, 11 Aralık 2012 Salı günü saat 11:00'de Birlik Merkezinde yapılmıştır. Genel Kurul öncesinde İMKB Başkanı Sayın İbrahim Turhan bir konuşma yaparak, son dönemde yapılan düzenleme ve çalışmaları değerlendirmiştir. Açılış konuşmasını TSPAKB Başkanı Attila Köksal'ın yaptığı Genel Kurul'da ise, Birliğimizin 2013 yılı bütçesi kabul edilmiş, 2013 yılı üye aidatı ve gider payı ödentileri belirlenmiştir.

ICSA 2012 Yarıyıl Toplantısına Ev Sahipliği Yaptık

Uluslararası Menkul Kıymet Birlikleri Konseyinin (International Council of Securities Associations-ICSA) 5 Kasım 2012 tarihindeki 2012

Yarıyıl Toplantısına ev sahipliği yaptık. Toplantıya 17 ülkeden 50'ye yakın temsilci katıldı.

IOSCO Genel Sekreteri David Wright, Dünya Borsalar Federasyonu Genel Sekreteri Hüseyin Erkan ile IOSCO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Vedat Akgiray toplantının konuşmacıları arasındaydı.

Toplantıda global piyasalarda yapılan düzenlemelerin gelişmekte olan ülkelere etkileri, küresel finansal istikrarda Uluslararası Sermaye Piyasası Düzenleyicileri Örgütünün (IOSCO) rolü, borsalar ve küresel rekabet gibi çeşitli konularda görüş alışverişinde bulunuldu.

IOSCO SROCC 2012 Yarıyıl Toplantısına Ev Sahipliği Yaptık

Uluslararası Sermaye Piyasası Düzenleyicileri Örgütü Özdüzenleyici Kurumlar Danışma Komitesinin (International Organisation of Securities

Commissions, Self-Regulatory Organisations Consultative Committee-IOSCO SROCC) 2012 Yarıyıl Toplantısı 6 Kasım 2012'de Birliğimizin ev sahipliğinde İstanbul'da yapıldı. Toplantıya çeşitli ülkelerden 70'in üzerinde temsilci katıldı.

Toplantı kapsamında IOSCO SROCC bünyesindeki çalışma grupları faaliyet raporlarını sunarken, önümüzdeki dönemde ele alınacak çalışma konuları üyelerce görüşüldü. IOSCO Genel Sekreteri David Wright ile IOSCO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Vedat Akgiray toplantıda konuşmacı olarak yer aldı.

IOSCO SROCC 5. Uluslararası Eğitim Programını Düzenledik

Birliğimiz 7-9 Kasım 2012 tarihleri arasında IOSCO SROCC'nin yıllık eğitim programına ev sahipliği yaptı. 2006 yılından itibaren yapılan eğitimler sermaye piyasası düzenleyicileri, borsalar, özden-

leyici kurumlar ve piyasa altyapısı kurumları çalışanlarına yönelik olarak düzenleniyor.

İstanbul'daki eğitim programına, çeşitli ülkelerden uzman konuşmacılar ile 32 ülkeden 90 civarında temsilci katıldı. Eğitim programında kredi derecelendirme, yüksek frekanslı alım satım işlemleri, piyasa suçları ve yaptırımları gibi çeşitli konulardaki IOSCO prensiplerini kapsayan paneller düzenlendi. Panel-lerin ardından yapılan vaka çalışmaları ile de tüm katılımcılar görüş ve önerilerini dile getirme fırsatı buldu.

"Korea Investment Forum" Toplantısını Düzenledik

Birliğimiz, Kore Aracı Kuruluşları Birliği'nin (Korea Financial Investment Association-KOFIA) işbirliğiyle, 6 Kasım 2012 tarihinde İstanbul The Marmara Taksim Otelinde "Korea Investment Forum" adlı bir toplantı düzenledi.

Toplantıda, Kore ve Türkiye’den 30’un üzerinde aracı kurum ve portföy yönetim şirketinin üst düzey yöneticisi bir araya geldi. Kore sermaye piyasası ve yatırım fırsatları konusunda KOFIA Uluslararası İlişkiler Direktörü Sung-Uk Yang, Türkiye sermaye piyasası ve yatırım fırsatları konusunda Birlik Genel Sekreter Yardımcısı Alparslan Budak birer sunum yaptılar.

KOFIA Başkanı Jong Soo Park ve Birlik Başkanı Attila Köksal iki ülke piyasaları arasındaki işbirliği çalışmalarının giderek yoğunlaşacağını dile getirdi.

“Taiwan Investment Forum” Toplantısını Düzenledik

Birliğimiz, 6 Kasım 2012 tarihinde İstanbul The Marmara Taksim Otelinde Tayvan ve Türkiye’deki sermaye piyasası kurumları temsilcilerinin katıldığı “Taiwan Investment Forum” adlı bir toplantı düzenledi.

Toplantının açılış konuşmaları Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Vedat Akgiray ve Tayvan Finansal Hizmetler Komisyonu Başkan Yardımcısı Tang-Chieh Wu tarafından yapıldı. Tayvan sermaye piyasasının yapısı konusunda Tayvan Finansal Hizmetler Komisyonu Direktörü You-Mei Wu, Türkiye sermaye piyasasının yapısı hakkında ise Birlik Genel Sekreter Yardımcısı Alparslan Budak birer sunum yaparak katılımcıları bilgilendirdi.

Tayvan Menkul Kıymet Borsası, Tayvan Türev Borsası, Gre-Tai Menkul Kıymet Borsası, Tayvan Aracı Kuruluşlar Birliği temsilcilerinden oluşan 14 kişilik heyet, SPK, İMKB ve TSPAKB temsilcileriyle iki ülke arasındaki işbirliği olanaklarını değerlendirme fırsatı buldu.

Birliğimizin 24. Üye Toplantısı Yapıldı

Birliğimizin 24. Üye Toplantısı, 29 Kasım 2012 tarihinde Birlik Merkezinde yapıldı. Toplantıda, 2011-2012 döneminde gerçekleşen halka arzlar değerlendirildi. Toplantıda halka arzlarla yönelik sektör prensiplerinin belirlenmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu ve konuyla ilgili bir çalışma grubu oluşturuldu.

Yatırımcı Eğitimi için “Param ve Ben” Blog ve Facebook Sayfası Açıldı

Sermaye piyasasında pek çok kurum, toplumda finansal konulara ilişkin bilgi düzeyinin yükseltilmesine yönelik çeşitli çalışmalar yürütüyor. Birliğimiz, bu çalışmalarını desteklemek üzere, geçtiğimiz Mart ayında düzenlediği Yatırımcı Eğitimi Arama Konferansının ardından, finans sektöründe farklı tecrübelere sahip profesyonellerden oluşan Finansal Eğitim Aksiyon Takımını oluşturmuştur.

ING Portföy Yönetimi A.Ş. Grup Müdürü Murat Ergin liderliğinde oluşturulan ve gönüllü finans sektörü çalışanları ile Birliğimiz yetkililerinden oluşan Finansal Eğitim Aksiyon Takımı, kapsamlı bir yatırımcı eğitimi programı geliştirmek üzere çalışmalar yürütmektedir.

Hedef kitlelere verilmek istenilen mesajların hızlı ve etkili bir şekilde iletilmesi için ilk aşamada sosyal medya üzerinden bir kampanya başlatılmış bulunmaktadır. Bu kapsamda, tasarruf ve yatırım konularında yayın yapan www.paramveben.org adresinde bir blog ve Facebook sitesinde "Param ve Ben" isimli sayfa Aralık ayı başında yayına açılmıştır.

Halka Arz Çalışma Grubu Kuruldu

Halka arzlar konusunda sektör prensiplerini belirlemek amacı ile oluşturulan Çalışma Grubu, ilk toplantısını 7 Aralık 2012 Cuma günü gerçekleştirmiştir. Sekiz üye temsilcisinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, çalışma yöntemi belirlenmiş, halka arzın dört ayağı olan ihraççı, yatırımcı, aracı kuruluş ve düzenleyici bazında sorunların belirlenerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Çalışma Grubu Üye Temsilcileri	
Üye Temsilcisi	Kurumu
Berra Doğaner	Turkish Yatırım A.Ş.
Cenk Aksoy	Camış Menkul Değerler A.Ş.
Çağan Erkan	Garanti Yatırım Menkul Kıy. A.Ş.
Dilan Pamir	Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Erdem Kütükoğlu	Eczacıbaşı Menkul Değerler A.Ş.
Funda Değirmenci	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
İpek Hekimoğlu	Finans Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Miryam Mastaoğlu	Endeks Türev Yatırım Men. Değ. A.Ş.

Sertifikalardan Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi

Yeni bir sermaye piyasası aracı olarak sertifikalar İMKB'de Sertifika Pazarında işlem görmeye başlamıştır.

Sermaye piyasası mevzuatında varant benzeri bir ürün olarak kabul edilen sertifikaların varantlarla eşdeğer nitelikte bir vergilemeye tabi tutulması beklenmekle birlikte, bu konuda Gelir İdaresi Başkanlığı'nca herhangi bir açıklama yapılmamış ol-

ması nedeniyle sertifikalardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde;

- GVK Geçici 67'nci madde kapsamında, mükellef grupları bazında uygulanacak olan tevkifat oranları,
 - Tevkifat matrahının tespiti ve zarar mahsubu uygulaması açısından sınıflandırılması,
 - BSMV istisnasının uygulanması,
- konularındaki tereddütlerin giderilmesi, uygulamada karşılaşılabilecek sorunların ve ihtilafların önlenmesi açısından bir açıklama yapılmasının yararlı olacağına ilişkin Birliğimiz görüşleri Gelir İdaresi Başkanlığı'na iletilmiştir.

İzmir Halka Arz Zirvesi

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği (TSPAKB) tarafından yürütülen "Halka Arz Seferberliği" çalışmaları kapsamında, şirketleri halka arz konusunda bilgilendirmek ve teşvik etmek amacıyla düzenlenen halka arz tanıtım toplantılarına Kasım ayında devam edilmiştir.

Halka Arz Seferberliği İzmir Zirvesi, 31 Ekim 2012 tarihinde Kaya Oteli ve Kongre Merkezi'nde düzenlenmiştir. Zirvede açılış konuşmalarını İMKB Başkanı M. İbrahim Turhan, TSPAKB Başkan Vekili T. Metin Ayışık ve İTO Başkanı Ekrem Demirtaş yapmıştır.

300'ü aşkın katılımcının ziyaret ettiği etkinlik kapsamında Birliğimiz de bir stand açarak yayınlarını paylaşmıştır.

Halka Arz Seferberliği Denizli Toplantısı

Halka Arz Seferberliği kapsamında yapılan toplantılara, 1 Kasım 2012 tarihinde düzenlenen Denizli Halka Arz Tanıtım Toplantısı ile devam edilmiştir. Denizli Ticaret Odası'nın (DTO) ev sahipliğinde düzenlenen toplantının açılışını; İMKB Başkanı M. İbrahim Turhan, Denizli Ticaret Odası Başkanı Necdet Özer, Denizli Sanayi Odası Başkan Yardımcısı İsmail Yılmaz, TSPAKB Yönetim Kurulu Üyesi Alp Tekince, KOSGEB Kobi Finansmanı Daire Başkanı Mehmet Ömerbeyoğlu ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurul İkinci Başkanı M. Emin Özer yapmıştır. Denizli'de faaliyet gösteren sanayici ve işadamlarının yoğun ilgi gösterdiği toplantıda ayrıca "Şirketlerin Geleceği İçin Başarının Anahtarı: Halka Arz" konulu bir panel düzenlenmiştir.

Turkish Derivatives Konferansı

Birlik Başkanı Attila Köksal, 13-14 Kasım 2012 tarihlerinde Çırağan Otelde düzenlenen "Turkish Derivatives" konferansında açılış konuşması yapmıştır. Institute for Financial Markets ve Futures Industry Association ortaklığında düzenlenen konferansta 300'ü aşkın katılımcı yer almıştır. Etkinlikte gümüş sponsor olarak yer alan Birliğimiz, konferans alanında stand açarak katılımcıları bilgilendirmiştir.

"Interest Rate Derivatives" Semineri

Birliğimiz ve International Capital Market Association (ICMA) işbirliği ile, 2 Kasım 2012 tarihinde faiz türevlerini konu alan ücretsiz bir seminer düzenlenmiştir. ICMA eğitmenlerinden Neil Schofield tarafından verilen "Interest Rate Derivatives" seminerinde banka ve aracı kurumlardan 70 kişi yer almıştır.

Mesleki Gelişim Eğitimleri

Mesleki gelişim eğitimleri kapsamında, 5-8 Kasım tarihlerinde "Halka Açılma" eğitimi, 20 Kasım tarihinde ise "Türkiye'de Yatırım Fonu Organizasyonlarında Yapısal Dönüşüm-AB'ye Uyum ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu" eğitimleri düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 42 kişi katılmıştır.

Kasım ayı sonunda üyemiz olan bir kurumdan gelen talep doğrultusunda kuruma özel olarak düzenlenen "Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörün Finansmanı ile Mücadelede Yükümlülükler" eğitimine 24 kişi

Mesleki Gelişim Eğitimleri Kasım 2012

Eğitim	Katılımcı Sayısı
Halka Açılma	20
Türkiye'de Yatırım Fonu Organizasyonlarında Yapısal Dönüşüm -AB'ye Uyum ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu	22
Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörün Finansmanı ile Mücadelede Yükümlülükler	24
Toplam	66

Mesleki Gelişim Eğitim Programı Aralık 2012		
Tarih	Eğitim Adı	Süre
18 Aralık	Bağımsız Denetçiler İçin Uluslararası Denetim Standartları	1 gün
21 Aralık	Foreks Piyasalarına Giriş	1 gün

katılmıştır. Tamamlanan eğitimlerin katılımcı sayıları tablodan izlenebilmektedir.

Aralık ayında yapılacak mesleki gelişim eğitimlerimiz planlanarak internet sitemize yerleştirilmiştir. Bu eğitimlere ilişkin bilgiler tabloda yer almaktadır.

Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri

Lisanslama sınavları 15-16 Aralık 2012 tarihlerinde Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL) tarafından düzenlenecektir. Kasım ayında söz konusu sınavlara hazırlık eğitimlerine devam edilmiştir.

Kasım ayında, İleri Düzey ve Türev Araçlar sınavlarına yönelik iki eğitim düzenlenmiştir. Ayrıca talepleri üzerine, üyemiz olan iki bankaya ayrı ayrı Temel Düzey ve Türev Araçlar sınavlarına hazırlık eğitimleri verilmiştir. Kasım ayında lisanslama sınavına hazırlık eğitimlerine katılan toplam kişi sayısı tablodan izlenebilmektedir.

Lisanslama Sınavına Hazırlık Eğitimleri Kasım 2012	
Eğitim Türü	Katılımcı Sayısı
Temel Düzey	90
İleri Düzey	187
Türev Araçlar	36
Toplam	313

Lisans Yenileme Eğitimleri

Kasım ayında düzenlenen lisans yenileme eğitimlerine toplam 398 kişi katılmıştır. Katılımcı sayılarına ilişkin veri tabloda yer almaktadır.

Tüm eğitimlerimize başvurular internet sitemizden erişilen Eğitim Yönetim Sistemi üzerinden yapılmaktadır.

Lisans Yenileme Eğitimleri Mayıs-Kasım 2012			
Lisans Türü	Mayıs-Ekim	Kasım	Toplam
Temel Düzey Müşteri Temsilciliği	141	-	141
Temel Düzey	2.219	258	2.477
İleri Düzey	960	56	1.016
Takas ve Operasyon İşlemleri	85	-	85
Türev Araçlar Muhasebe ve Operasyon Sorumlusu	34	-	34
Türev Araçlar Müşteri Temsilciliği	180	-	180
Türev Araçlar	544	-	544
Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı	265	48	313
Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim	184	-	184
Kurumsal Yönetim	31	36	67
Kredi Derecelendirme	37	-	37
Toplam	4.261	398	5.078

ARACI KURUMLARIN 2012/09 DÖNEMİ FAALİYET VERİLERİ

Bu raporumuzda, aracı kurumların 2012 yılının ilk dokuz ayına ilişkin faaliyetleri, 2011 yılının eş dönem verileri ile karşılaştırmalara yer verilerek analiz edilmektedir. 2011 yılında 92 ve 2012 yılında 96 aracı kurumun verileri toplulaştırılarak incelenmiştir. Raporumuzda ele alınan verilerin detayları, Birliğimizin internet sitesinde yer almaktadır.

HİSSE SENETLERİ

2012 yılına 51.341 puandan başlayan İMKB-100 endeksi 2012 yılının Eylül ayını, gelişmekte olan piyasalardaki risk iştahı artışının etkisiyle bir miktar toparlanarak 66.397 seviyesinde tamamlamıştır.

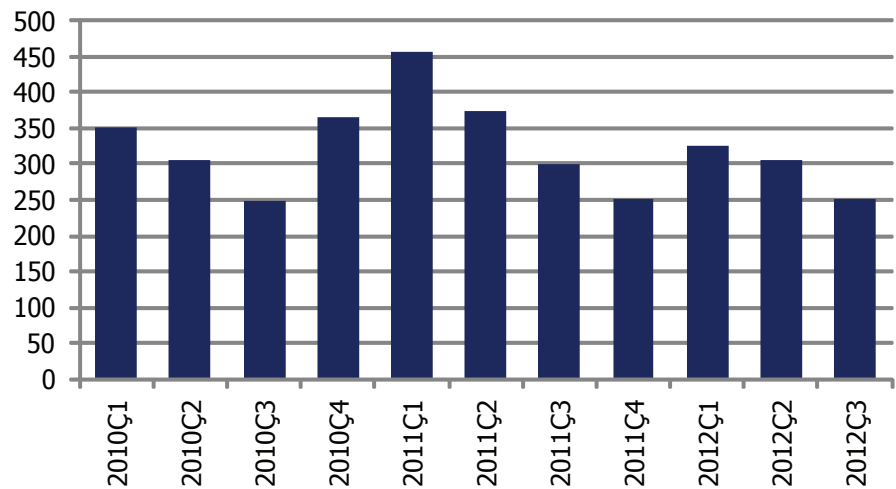
Hisse senedi işlem hacimlerine çeyrek dönemlerde bakıldığında, 2011 yılının ilk çeyreğinde 456 milyar TL'ye ulaşan hacmin yıl sonuna doğru kademeli olarak azaldığı görülmektedir. 2012 yılının ilk çeyreğinde ise nispeten iyileşme gösteren işlem hacmi yılın ikinci çeyreğinde tekrar bir miktar gerileyerek ve 305 milyar TL seviyesine, üçüncü çeyreğinde ise bir miktar daha gerileyerek 251 milyar TL seviyesine gelmiştir. Toplamda, 2012 yılının ilk dokuz ayında 2011 yılı aynı dönemine kıyasla %22'lik bir düşüş yaşanmıştır.

Aracı kurumların hisse senedi işlem hacmi sıralamasına bakıldığında, hisse senedi piyasasında işlem yapan 88 kurum arasında ilk 10 aracı kurumun işlemlerin %47'sini, ilk 20 kurumun ise %68'ini yaptığı görülmektedir. Hisse senedi piyasasında işlem yapan son 68 aracı kurum ise işlemlerin yalnızca üçte birini üretmiştir.

Hisse senedi işlemlerinin büyük çoğunluğu yurtiçi yatırımcılar tarafından yapılmaktadır. Ancak

Aracı Kurumların Hisse Senedi İşlem Hacmi

Kaynak: İMKB

Aracı Kurumların Hisse Senedi İşlem Hacmi ve İMKB-100			
	2011/09	2012/09	Değişim
Milyar TL	1,130	881	-22.0%
Milyar \$	705	494	-29.9%
İMKB-100	59.693	66.397	11.0%

Kaynak: İMKB

Hisse Senedi İşlem Hacmi Sıralaması (2012/09)			
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay	
1-10	46.6%	46.6%	
11-20	21.1%	67.7%	
21-88	32.3%	100.0%	

Kaynak: İMKB

2011 ve 2012 yılları arasında yurtiçi yatırımcıların işlem hacmi payı azalırken, yurtdışı yatırımcıların payının arttığı görülmektedir.

Yurtiçi yatırımcıların toplam işlem hacmindeki payı 2 puan gerileyerek %83'e inmiştir. Düşüşün nedeni bireysel yatırımcıların işlemlerindeki daralmadır. Toplam işlem %22 düşerken yurtiçi bireysel yatırımcıların %26 düşmüştür. Böylece, 2011 yılının ilk dokuz ayıyla 2012 yılının ilk dokuz ayı arasında yurtiçi bireysel yatırımcıların payı %68'den %64'e inmiştir. Öte yandan, aracı kurumların kendi portföyleri, çeşitli şirketler, vakıf ve kooperatifler gibi kurumları ifade eden yerli kurumların işlem hacmindeki payı iki puan artmış ve %10'a ulaşmıştır. Yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, emeklilik yatırım fonları ve portföy yönetim şirketlerini içeren yerli kurumsal yatırımcıların payı ise yarım puan artışla %9 olmuştur.

Hisse senetlerinin yaklaşık üçte ikisini elinde bulunduran yabancı yatırımcılar 2011'in ilk dokuz ayında

Yatırımcı Bazında Hisse Senedi İşlem Hacmi Dağılımı		
	2011/09	2012/09
Yurtiçi Yatırımcı	84.7%	82.6%
Bireysel	68.1%	64.0%
Kurumlar	8.1%	9.6%
Kurumsal	8.5%	9.0%
Yurtdışı Yatırımcı	15.3%	17.4%
Bireysel	0.1%	0.1%
Kurumlar	10.8%	13.4%
Kurumsal	4.4%	3.9%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

işlemlerin %15'ini üretirken, 2012 yılının ilk dokuz ayında bu pay %17'ye çıkmıştır. Bunda yabancı kurumların işlem hacmindeki payının %11'den %13'e yükselmesi etkili olmuştur. Bu süre zarfında, hisse senedi portföyünün %40'ından fazlasına sahip olan yabancı kurumsal yatırımcıların hisse senedi işlemlerindeki payında önemli bir değişiklik olmamış ve %4 seviyesinde kalmıştır.

Departman bazındaki dağılım, işlemlerin aracı kurum bünyesinde hangi bölüm aracılığıyla yapıldığını göstermektedir. Buna göre, aracı kurumların merkezinden yapılan işlemleri gösteren yurtiçi satış bölümünün payı, karşılaştırılan dönemler arasında yaklaşık 2 puan gerileyerek %20'ye düşmüştür.

Şube, acente ve irtibat bürolarını içeren merkez dışı birimlerde işlemlerin yaklaşık üçte biri gerçekleşmektedir. Merkez dışı birimlerde hem şube hem de acentelerin payı azalmış, sırasıyla %11 ve %16 olmuştur. İleride değinileceği gibi, irtibat bürosu sayısında artış olmasına rağmen, işlem hacmi payı %3'te kalmıştır.

İnternet üzerinden yapılan işlemlerin payı bir miktar artmış ve %26 payla en büyük grup olmaya devam etmiştir. 2011/09 dönemi ile karşılaştırıldığında, internet üzerinden yapılan işlemlerin payında yaklaşık 1 puanlık bir artış görülmektedir. Diğer taraftan aracı kurumların kendi portföylerine yaptıkları işlemlerin payında ise 1 puanın üzerinde bir artış söz konusudur. Kurumların müşterileri için yönettiği portföyler için yapılan hisse senedi işlemlerinin payı %1'in altında kalmaya devam etmiştir.

Departman Bazında Hisse Senedi İşlem Hacmi Dağılımı		
	2011/09	2012/09
Yurtiçi Satış	22.4%	20.3%
Şube	12.8%	11.3%
Acente	17.0%	16.3%
İrtibat Bürosu	2.8%	3.1%
İnternet	24.5%	25.8%
Çağrı Merkezi	0.7%	0.4%
Yatırım Fonları	0.7%	0.7%
Portföy Yönetimi	0.4%	0.3%
Kurum Portföyü	3.5%	4.8%
Yurtdışı Satış	15.2%	17.0%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman bazında hisse senedi işlem hacmi tablosunda yurtdışı satış departmanının payı %17'dir. Diğer taraftan yatırımcı bazında hisse senedi işlem hacmi tablosunda ise yurtdışı yatırımcıların payı %17,4'tür. Aradaki farkın nedeni, bazı aracı kurumların yabancı yatırımcılarla yaptıkları işlemlerin bir kısmını internet üzerinden gerçekleştirmesidir.

VARANTLAR

Varantlar, ilk kez Ağustos 2010'da İMKB'de işlem görmeye başlamıştır.

2011 yılının ilk dokuz ayında 6,6 milyar TL'lik varant işlem hacmi üretilmişken, 2012 yılının ilgili döneminde %21'lik artışla bu rakam 8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Varant işlem hacimlerine bakıldığında, işlemlerin %41'ini ilk sırada yer alan piyasa yapıcı olan bir aracı kurumun yaptığı görülmektedir. İlk 10 aracı kurum ise %89 paya sahiptir.

2012 yılının ilk dokuz ayında işlemlerin %59'unu yerli, %41'ini yabancı yatırımcılar yapmıştır. Yerli yatırımcılar arasında bireysel yatırımcılar en büyük paya sahip iken, yabancı yatırımcılar arasında yabancı kurumlar ön plana çıkmaktadır. Karşılaştırılan dönemler arasında yurtdışı kurumların payının aynı kaldığı, fakat yurtiçi yatırımcılarda bireysel yatırımcı payının arttığı görülmektedir. Yurtdışı kurumlardaki işlem hacminin tamamına yakını ihraççı yabancı kurum ile piyasa yapıcılığı çerçevesinde yapılan işlemlere aittir.

Departman bazında varant işlemlerinin dağılımında, yurtiçi satış departmanının payının gerilediği, inter-

Yatırımcı Bazında Varant İşlem Hacmi Dağılımı		
	2011/09	2012/09
Yurtiçi Yatırımcı	58.6%	58.6%
Bireysel	43.0%	44.9%
Kurumlar	15.4%	13.2%
Kurumsal	0.2%	0.5%
Yurtdışı Yatırımcı	41.4%	41.4%
Bireysel	0.0%	0.0%
Kurumlar	41.3%	41.3%
Kurumsal	0.0%	0.0%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman Bazında Varant İşlem Hacmi Dağılımı		
	2011/09	2012/09
Yurtiçi Satış	15.2%	12.4%
Şubeler	3.6%	5.3%
Acenteler	12.1%	2.8%
İrtibat Bürosu	0.1%	5.0%
İnternet	21.8%	25.3%
Çağrı Merkezi	0.1%	0.1%
Yatırım Fonları	0.0%	0.0%
Portföy Yönetimi	0.2%	0.5%
Kurum Portföyü	5.5%	7.1%
Yurtdışı Satış	41.3%	41.4%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

net işlemlerinin payının ise arttığı görülmektedir. 2012'nin ilk dokuz ayında en fazla kullanılan kanal %25 pay ile internet olmuştur. Yurtiçi satış departmanının payı ise 3 puanlık düşüşle %12'ye inmiştir.

Karşılaştırılan dönemler arasında acenteler işlem hacimlerinin payı %12'den %3'e düşmüştür. Bu azalış genel olarak banka kökenli aracı kuruluşların işlemlerini acenteler üzerinden daha az yapmasında kaynaklanmaktadır. Diğer taraftan, irtibat bürolarının varant işlem hacmindeki payı %0,1'den %5'e çıkmıştır. Ağırlıklı olarak, irtibat bürosu sayısını artıran bir aracı kuruluşun bunda etkisi görülmektedir.

Yurtdışı satış bölümünün payı %41'tir. Bu pay, daha önce değinildiği gibi piyasa yapıcısı kurumun yaptığı işlemlerin bir yansımasıdır. Bu dönemde aracı kurumların kurum portföyüne yaptıkları işlemlerin toplamdaki payı 1,5 puan artarak %7'ye çıkmıştır.

Aracı Kurumların Varant İşlem Hacmi			
	2011/09	2012/09	Değişim
Milyar TL	6.6	8.0	21.2%
Milyar \$	4.1	4.5	9.0%

Kaynak: İMKB

Varant İşlem Hacmi Sıralaması (2012/09)			
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay	
1-10	89.3%	89.3%	
11-20	7.4%	96.7%	
21-57	3.3%	100.0%	

Kaynak: İMKB

SABİT GETİRİLİ MENKUL KIYMETLER

Sabit getirili menkul kıymet (SGMK) piyasasında hem aracı kurumlar hem de bankalar faaliyet göstermektedir. Tabloda yer alan işlem hacimleri aracı kurumların, bir diğer ifadeyle aracı kurum ve bankaların, İMKB ile borsa dışı (tescil) kesin-alım satım ve repo-ters repo işlemlerini kapsamaktadır. Merkez Bankası ve Takasbank'a ait işlemler toplama dahil edilmemiştir.

Aracı kurumların kesin alım-satım işlemleri bir önceki yılın ilk dokuz ayına kıyasla %4 azalarak 1,3 trilyon TL'ye inerken, repo-ters repo işlemleri iki katından fazla artarak 10,6 trilyon TL'ye çıkmıştır. Aracı kurumların SGMK işlemlerindeki pazar payları gerilemiştir. 2012 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla SGMK işlemlerinde ağırlığını devam ettiren bankalar kesin alım-satım işlemlerinde %94, repo-ters repo işlemlerinde %90 paya sahiptir.

İlerideki tablolarda sadece aracı kurumların SGMK işlem hacimleri incelenmiş olup, bankaların verileri ele alınmamıştır. SGMK piyasasında işlem yapan aracı kurumlar arasında yüksek bir yoğunlaşma olduğu görülmektedir. 71 aracı kurumun faaliyet gösterdiği kesin alım-satım pazarındaki işlemlerin %90'ını ilk 10 aracı kurum yaparken, ilk 20 kurum işlemlerin neredeyse tamamını üretmektedir.

Kesin alım-satım işlemlerine benzer şekilde, aracı kurumların repo-ters repo işlemlerinde de yüksek bir yoğunlaşma mevcuttur. 2012/09 döneminde 51 aracı kurum repo-ters repo işlemlerine aracılık et-

Aracı Kurumların Kesin Alım-Satım İşlem Hacmi Sıralaması (2012/09)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	90.7%	90.7%
11-20	7.9%	98.6%
21-71	1.4%	100.0%

Kaynak: İMKB

Aracı Kurumların Repo-Ters Repo İşlem Hacmi Sıralaması (2012/09)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	88.6%	88.6%
11-20	8.1%	96.7%
21-51	3.3%	100.0%

Kaynak: İMKB

	Kesin Alım Satım		Repo Ters Repo	
	2011/09	2012/09	2011/09	2012/09
Yurtiçi Yatırımcı	91.3%	93.6%	98.3%	99.0%
Bireysel	3.9%	2.7%	10.9%	8.7%
Kurumlar	26.1%	22.6%	5.6%	5.4%
Kurumsal	61.3%	68.3%	81.8%	84.9%
Yurtdışı Yatırımcı	8.7%	6.4%	1.7%	1.0%
Bireysel	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%
Kurumlar	8.6%	6.2%	1.6%	0.8%
Kurumsal	0.0%	0.0%	0.1%	0.1%
Toplam	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

miştir. Tek bir aracı kurum repo-ters repo işlemlerinin %40'ını yaparken, ilk 20 aracı kurumda bu pay %97'ye çıkmaktadır.

Aracı kurumlarda gerçekleşen kesin alım-satım işlemleri ağırlıklı olarak yerli yatırımcılar tarafından yapılmaktadır. Yurtiçi yatırımcılar arasında yerli kurumsal yatırımcılar %68 ile en büyük paya sahiptir. Karşılaştırılan dönemler arasında yurtiçi kurumsal yatırımcıların payı 7 puan artarken, yurtiçi kurumların payı ise 3 puan gerileyerek %23'e inmiştir.

Aracı Kurumların SGMK İşlem Hacmi (Milyar TL)				Pay	
	Hacim		Değişim		
	2011/09	2012/09		2011/09	2012/09
Kesin Alım-Satım	1,364	1,309	-4.0%	100.0%	100.0%
Banka	1,257	1,236	-1.6%	92.1%	94.4%
Aracı Kurum	107	73	-32.1%	7.9%	5.6%
Repo-Ters Repo	4,726	10,566	123.5%	100.0%	100.0%
Banka	3,920	9,524	142.9%	82.9%	90.1%
Aracı Kurum	806	1,042	29.2%	17.1%	9.9%

Kaynak: İMKB

Aracı kurumlarca gerçekleştirilen repo-ters repo işlemlerinin de neredeyse tamamının yerli yatırımcılar tarafından yapıldığı görülmektedir. Yerli kurumsal yatırımcıların işlem hacmi payı 2011/09'a kıyasla 3 puan artarak %85 olmuştur.

	Kesin Alım Satım		Repo Ters Repo	
	2011/09	2012/09	2011/09	2012/09
Yurtiçi Satış	34.9%	40.4%	57.2%	51.9%
Şubeler	2.5%	1.6%	6.1%	4.9%
Acenteler	0.1%	0.9%	1.8%	1.8%
İrtibat Bürosu	0.1%	0.0%	0.1%	0.2%
İnternet	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Çağrı Merkezi	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Yatırım Fonları	32.3%	32.4%	28.1%	35.2%
Portföy Yönetimi	2.2%	2.4%	0.6%	0.7%
Kurum Portföyü	19.4%	17.4%	4.3%	4.3%
Yurtdışı Satış	8.6%	4.9%	1.7%	0.9%
Toplam	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Repo işlemleri ağırlıklı olarak yurtiçi satış ve yatırım fonları departmanları aracılığıyla yapılmaktadır. Karşılaştırılan dönemler arasında yatırım fonlarının repo işlemleri, 227 milyar TL'den 367 milyar TL'ye yükselmiştir. Buna paralel olarak da yatırım fonlarının toplam repo işlem hacmindeki payı %28'den %35'e çıkmıştır.

Kesin alım-satım işlemleri ile repo-ters repo işlemleri birlikte ele alındığında, aracı kurumların SGMK işlemlerinin önemli bir kısmının yurtiçindeki emeklilik ve yatırım fonları gibi kurumsal yatırımcılar tarafından yapıldığı görülmektedir.

VOB İŞLEMLERİ

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında (VOB); bankalar, aracı kurumlar ve vadeli işlemler aracılık şirketleri faaliyet göstermektedir. 2012 yılının ilk 9 ayında aracı kuruluşların toplam VOB işlemleri 2011/09'a göre %12 azalarak 592 milyar TL olmuştur.

VOB hacimlerine çeyrek dönemlerde bakıldığında, hisse senetlerine benzer şekilde 2011 yılının ilk çeyreğinde 241 milyar TL seviyesine ulaşan VOB işlem hacminin sonraki dönemlerde 210 milyar TL civarında dalgalandığı görülmektedir. VOB iş-

lem hacmi 2012 yılının ilk çeyreğinde bir miktar toparlanarak 220 milyar TL seviyesine çıksa da yılın ikinci çeyreğinde 202 milyar TL'ye üçüncü çeyreğinde ise 171 milyar TL'ye gerilemiştir.

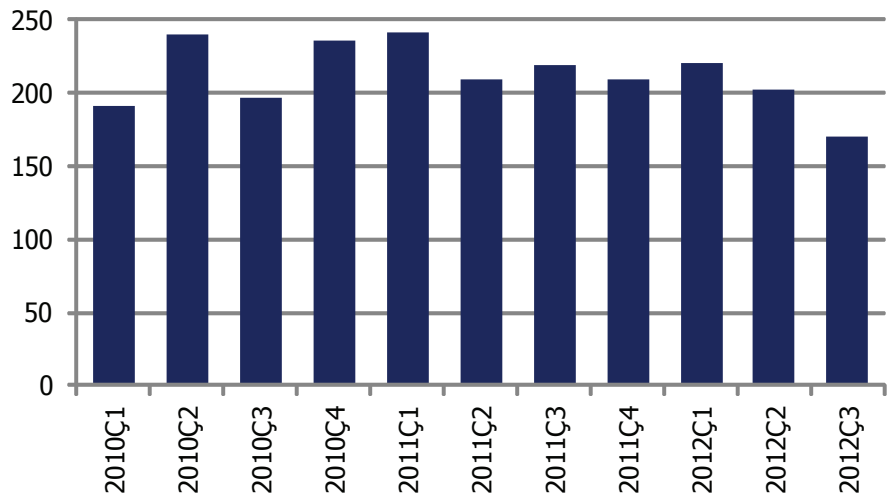
SGMK işlemlerinin aksine, VOB işlemlerinde aracı kurum işlemleri ağırlıktadır. Eylül 2012 itibarıyla aracı kurumlar toplam işlem hacminin %89'unu yaparken, bir önceki yıla kıyasla bu pay 4 puana yakın artış göstermiştir.

2012 yılının ilk 9 ayında 72 aracı kurum VOB'da faaliyet göstermiştir. İlk 10 aracı kurum, aracı kurumlarca gerçekleştirilen işlemlerin %62'sini, ilk 20 kurum ise %82'sini yapmıştır. Hisse senedi piyasasındaki yoğunlaşmaya kıyasla VOB işlemlerindeki yoğunlaşma daha yüksektir.

Aracı kurumlar VOB işlemlerinin büyük bir kısmını yurtiçindeki yatırımcılarla yaparken, son dönemde yabancı yatırımcıların payı bir miktar artış göstermiştir.

Yabancı yatırımcıların payı 2012'nin ilk dokuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yarım puan artarak %17'ye ulaşmıştır. Yurtdışı kurumlar, aracı kurumlarca VOB'da gerçekleştirilen işlemlerin %12'sini, yurtdışındaki kurumsal yatırımcılar ise %5'ini gerçekleştirmiştir.

Aracı Kuruluşların VOB İşlem Hacmi (Myr. TL)

Kaynak: VOB

Bir önceki yıla kıyasla, işlem hacmi nominal olarak azalan yerli bireysel yatırımcıların payı 5 puan gerilemiştir. Yine de yurtiçi yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen VOB işlemlerinin üçte iki gibi önemli bir kısmı bireysel yatırımcılar tarafından yaratılmaktadır.

Diğer taraftan, karşılaştırılan dönemler arasında yurtiçindeki kurumların payı 5 puan artarak %18 olurken, yurtiçi kurumsal yatırımcıların payında önemli bir değişiklik olmamış, %3 seviyesinde kalmıştır.

Aracı kurumların VOB faaliyetleri departman bazında ele alındığında, yurtiçi satış departmanındaki 5 puanlık düşüş dikkat çekmektedir. Buna karşılık şube ve acenteler üzerinden yapılan işlemlerin payı %16'ya, internet üzerinden yapılan işlemlerin payı ise %41'e çıkmıştır. Hisse senedi işlemlerinde olduğu gibi VOB işlemlerinde de internet diğer departmanları geride bırakmıştır. İnternet üzerinden gerçekleştirilen bu işlemlerin %61'i, 4 aracı kurum tarafından yapılmaktadır. Kurum portföyüne yapılan işlemlerin ise 1 puanlık artışla %12'e ulaştığı görülmektedir.

KALDIRAÇLI İŞLEMLER

Kamuoyunda foreks olarak bilinen, döviz, emtia ve kıymetli madenlere dayalı olarak gerçekleştirilen kaldıraçlı alım-satım işlemleri Ağustos 2011 itibarıyla SPK'nın ilgili düzenlemesine tabi olmuştur. Buna göre, yalnızca aracı kurumlar bu piyasada faaliyet gösterebilmektedir.

Eylül 2012 itibarıyla, dokuz aylık dönemde toplam 1.694 milyar TL'lik hacim ile kaldıraçlı alım-satım işlemi yapılmıştır. Bu tutar hem VOB hem de hisse senedi işlem hacimlerinin üzerindedir. Yerli bireyler toplam işlem hacminin neredeyse yarısını gerçekleştirmiştir. Yurtdışı bireysel müşteriler ile gerçekleştirilen işlemler, tek bir kurum tarafından yapılmaktadır.

Aracı Kuruluşların VOB İşlem Hacmi			Pay		
	Hacim (Myr. TL)				
	2011/09	2012/09	Değişim	2011/09	2012/09
Aracı Kurum	569.7	524.2	-8.0%	85.0%	88.5%
Banka	98.2	67.3	-31.4%	14.6%	11.4%
Vadeli İşlem AK	2.7	0.9	-64.4%	0.4%	0.2%
Toplam	670.5	592.4	-11.6%	100.0%	100.0%

Kaynak: VOB

Aracı Kurumların VOB İşlem Hacmi Sıralaması (2012/09)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	61.7%	61.7%
11-20	20.2%	81.9%
21-72	18.1%	100.0%

Kaynak: VOB

Aracı Kurumların Yatırımcı Bazında VOB İşlem Hacmi Dağılımı		
	2011/09	2012/09
Yurtiçi Yatırımcı	83.4%	82.7%
Bireysel	66.3%	61.7%
Kurumlar	13.3%	17.7%
Kurumsal	3.9%	3.3%
Yurtdışı Yatırımcı	16.6%	17.3%
Bireysel	0.1%	0.1%
Kurumlar	9.2%	12.1%
Kurumsal	7.2%	5.2%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Aracı Kurumların Departman Bazında VOB İşlem Hacmi Dağılımı		
	2011/09	2012/09
Yurtiçi Satış	15.2%	10.5%
Şubeler	11.3%	11.8%
Acenteler	3.2%	4.1%
İrtibat Bürosu	1.8%	1.5%
İnternet	39.0%	40.7%
Çağrı Merkezi	0.1%	0.2%
Yatırım Fonları	1.0%	1.4%
Portföy Yönetimi	1.4%	0.8%
Kurum Portföyü	10.6%	11.8%
Yurtdışı Satış	16.4%	17.3%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Aracı Kurumların Yatırımcı Bazında Kaldıraçlı İşlem Hacmi Dağılımı	
	2012/09
Yurtiçi Yatırımcı	99.3%
Bireysel	48.1%
Kurumlar	51.3%
Kurumsal	0.0%
Yurtdışı Yatırımcı	0.7%
Bireysel	0.7%
Kurumlar	0.0%
Kurumsal	0.0%
Toplam	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Aracı Kurumların Departman Bazında Kaldıraçlı İşlem Hacmi Dağılımı		2012/09
Yurtiçi Satış		26.3%
Şubeler		2.1%
Acenteler		8.4%
İrtibat Bürosu		0.0%
İnternet		23.4%
Çağrı Merkezi		0.0%
Yatırım Fonları		0.0%
Portföy Yönetimi		0.0%
Kurum Portföyü		39.8%
Yurtdışı Satış		0.0%
Toplam		100.0%
Kaynak: TSPAKB		

Aracı kurumların büyük çoğunluğunun kurum portföyüne koruma amaçlı işlem yapmalarından (%40) dolayı yurtiçi kurumların payı (%51) yüksektir.

Kurum portföyü dışında kalan kaldıraçlı işlemler ağırlıklı olarak yurtiçi satış (%26), internet (%23) ve acenteler (%8) aracılığıyla yapılmıştır.

KURUMSAL FİNANSMAN FAALİYETLERİ

Yatırım bankacılığı faaliyetlerinin incelendiği bu bölümde, aracı kurumların kurumsal finansman departmanları tarafından yapılan proje sayıları derlenmiştir.

Krizin ardından, özellikle 2010 yılının ilk çeyreğinden sonra aracı kurumların kurumsal finansman faaliyetlerinde bir canlanma olmuş, özellikle halka arz sayılarında önemli yükselişler yaşanmış, tahvil ihraçları artmıştır.

Eylül 2012 itibarıyla herhangi bir yatırım bankacılığı alanında faaliyeti olan kurum sayısı 34'tür. 2011 yılının ilk dokuz ayında 168 kurumsal finansman projesi tamamlayan aracı kurum

sektörü, 2012 yılının ilk dokuz ayı içinde 370 yeni sözleşme imzalamıştır. Bu projelerin 248 tanesi ilgili dönemde tamamlanmıştır.

2012 yılının ilk dokuz ayı içinde 29 şirketin halka arzı için yeni sözleşme yapılırken, 26 şirketin halka arzı tamamlanmıştır. Bu şirketlerden sekizi küçük ve orta ölçekli şirketler için açılan Gelişen İşletmeler Piyasasında işlem görmeye başlamıştır. Dönem sonu itibarıyla, aracı kurumların elinde 18 şirketin halka arzına ait sözleşme bulunmaktadır.

Özel sektör borçlanma araçlarının ihracına uzun bir süre ara verilmişti. 2010 yılından başlayarak bu ihraçların da, yasal düzenlemelerin iyileştirilmesi ve uygun faiz düzeyleri neticesinde, yeniden canlandırıldığı görülmektedir. 2012 yılının ilk dokuz ayında 112

Kurumsal Finansman Faaliyetleri (Proje Sayıları)				
	2011/09 Tamam- lanan	Yeni Sözleşme	2012/09 Tamam- lanan	Dönem Sonu
Birincil Halka Arz	24	29	26	18
İkincil Halka Arz	0	1	0	2
Tahvil İhracı	33	124	112	19
Satın Alma ve Birleşme-Alış Tarafı	7	8	1	20
Satın Alma ve Birleşme-Satış Tarafı	9	39	10	90
Finansal Ortaklık	1	1	0	1
Sermaye Artırımı	31	53	35	59
Temettü Dağıtımı	24	63	28	63
Özelleştirme Projeleri-Alış Tarafı	1	3	1	8
Özelleştirme Projeleri-Satış Tarafı	2	4	2	7
Diğer Danışmanlık	36	45	33	42
Toplam	168	370	248	329
Kaynak: TSPAKB				

borçlanma aracının ihracı yapılmıştır. Bunun 84 tanesi halka arz edilmiş, 28 tanesi tahsisli olarak satılmıştır.

2011 yılının ilk dokuz ayı içerisinde şirket satın alma/birleşme alış tarafında 7 proje, satış tarafında ise 9 proje tamamlanmıştır. 2012 yılının ilk dokuz ayında ise imzalanan yeni sözleşmelere rağmen alış tarafında sadece 1, satış tarafında ise 10 tamamlanan işlem bulunmaktadır.

Sermaye arttırımı tarafında 2011'in ilk dokuz ayında 31 işlem tamamlanmışken, 2012'nin ilk dokuz ayında 35 işlem tamamlanmıştır. Aracı kurumlar dönem içinde 28 şirketin temettü dağıtımına aracılık etmiştir.

Değerleme, proje finansmanı, fizibilite analizi gibi işlemleri kapsayan 33 diğer danışmanlık sözleşmesi, 2012/09 itibariyle tamamlanmıştır. Tamamlanan işlerin yarıya yakını bir aracı kuruma aittir.

Sonuç olarak aracı kurumların, 2012 yılının ilk dokuz aylık döneminde birincil halka arz, tahvil ihracı, şirket satışı, sermaye arttırımı ve temettü dağıtım işlemleri artmıştır.

PORTFÖY YÖNETİMİ FAALİYETLERİ

Aracı kurumlar portföy yönetimi alanında da faaliyet göstermektedir. Aracı kurumlardan toplanan verilerle hazırlanan bu bölümdeki tablolar, bir yatırımcının birden fazla aracı kurumda portföy yönetim hesabı olabileceği göz önünde tutularak değerlendirilmelidir.

Portföy yönetimi konusunda faaliyet gösteren aracı kurum sayısı 30 Eylül 2012 itibarı ile iki adet artış göstererek 36 olmuştur. 2012/09'da aracı kurumlardan portföy yönetimi hizmeti alan yatırımcı sayısı yıllık bazda %14 yükselirken, yönetilen portföy büyüklüğü %6 azalarak 4,3 milyar TL'ye düşmüştür.

Aracı Kurumlarda Portföy Yönetimi Faaliyetleri

	2011/09	2012/09	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	34	36	2.9%
Yatırımcı Sayısı	1,859	2,123	14.0%
Bireysel Yatırımcı Sayısı	1,681	1,933	15.0%
A Tipi Yatırım Fonu Sayısı	40	39	-3.0%
B Tipi Yatırım Fonu Sayısı	73	76	4.0%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Sayısı	22	15	-32.0%
Diğer Kurum Sayısı	43	60	40.0%
Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	4,505	4,251	-6.0%
Bireysel Yatırımcı	539	600	11.0%
A Tipi Yatırım Fonu	299	314	5.0%
B Tipi Yatırım Fonu	3,170	2,729	-14.0%
Diğer Kurumsal Yatırımcı	322	258	-20.0%
Diğer Kurum Portföy	175	351	101.0%

Kaynak: TSPAKB

Portföy yönetimindeki bireysel yatırımcıların sayısı 252 kişi artarak 1.933'a çıkmıştır. Portföy büyüklüğü ise %11 artarak 600 milyon TL'ye olmuştur.

Karşılaştırılan dönemler arasında A tipi yatırım fonu sayısı bir adet azalmasına rağmen toplam büyüklüğü %5 artmıştır. Aracı kurumlarca yönetilen B tipi yatırım fonları, hem sayı hem de portföy büyüklüğü açısından A tipi yatırım fonlarını hayli geride bırakmaktadır. Diğer taraftan, sayıca artışa rağmen B tipi yatırım fonlarının portföy büyüklüğü 2,7 milyar TL'ye inmiştir. Bir aracı kurumun, yönettiği fonların büyük bir kısmını bağlı bulunduğu grubun portföy yönetim şirketine devretmesi, söz konusu azalışta etkili olmuştur. Eylül 2012 itibariyle, B tipi yatırım fonlarının 1,5 milyar TL'lik kısmı tek bir aracı kurumun yönettiği fonlardır. Diğer kurumsal yatırımcı sayısındaki azalış, el değiştiren bir aracı kuruluştan kaynaklanmaktadır.

Aracı kurumların dışında portföy yönetim şirketleri de bu hizmeti sunmaktadır. SPK'nın yayınladığı veri-

Portföy Yönetim Şirketleri

	2011/09	2012/09	Değişim
Portföy Yönetim Şirketi Sayısı	32	34	6.3%
Yatırımcı Sayısı	1,607	1,918	19.4%
Bireysel	914	1,149	25.7%
Kurumsal	499	546	9.4%
Tüzel	194	223	14.9%
Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	49,881	52,542	5.3%
Bireysel	934	1,161	24.2%
Kurumsal	44,329	46,731	5.4%
Tüzel	4,618	4,651	0.7%

Kaynak: SPK

lere göre portföy yönetimi faaliyetinde bulunan bu şirketlerin sayısı bir önceki yıla göre 2 adet artarak 34 olmuştur. Bu kurumlarca yönetilen toplam portföy büyüklüğü ise 53 milyar TL ile aracı kurumların 13 mislidir.

Portföy yönetim şirketlerinden hizmet alan yatırımcı sayısı ise bir yılda %19 artarak Eylül 2012 sonunda 1.918'e çıkmıştır.

Portföy yönetimi şirketlerindeki bireysel yatırımcı sayısı 2011/09'da, aracı kurumları tercih eden yatırımcıların yaklaşık yarısı kadar iken, 2012/09 itibariyle aradaki bu farkın nispeten kapandığı görülmektedir. Bu şirketlerden hizmet alan bireysel yatırımcıların ortalama portföyleri 1 milyon TL, aracı kurumlardaki bireysel yatırımcıların ise 310.000 TL'dir.

Diğer taraftan bu şirketlerdeki kurumsal yatırımcı sayısı, aracı kurumlardan hizmet alanların bir hayli üzerindedir. Portföy yönetim şirketlerindeki bu yatırımcıların ortalama portföy büyüklüğü ise (86 milyon TL) aracı kurumlardaki (17 milyon TL) yatırımcıların beş katıdır.

KREDİLİ İŞLEMLER

Kredili işlemlere ilişkin veriler incelenirken, portföy yönetim faaliyetlerinde olduğu gibi, bir yatırımcının birden fazla kurumda hesabı olabileceği göz önünde tutulmalıdır. Karşılaştırılan dönemlerde hisse senedi işlemleri için kredi kullandıran aracı kurum sayısı 63'tür.

2012 Eylül sonunda kredili işlem sözleşmesi bulunan yatırımcı sayısı bir önceki yıla kıyasla artarak 58.911 olmuştur. Diğer taraftan, kredi kullanan yatırımcı sayısı %7 artmıştır. Kişi başına kullandırılan kredi tutarı %7 artarak 87.448 TL olmuştur. Aracı kurumlar arası yoğunlaşma devam etmekte olup, 2012/09 sonu itibariyle kredi hacminin yaklaşık üçte birini iki kurum kullandırmıştır.

Kredili İşlemler	2011/09	2012/09	Değişim
Kredi Sözleşmeli Yatırımcı Sayısı	53,090	58,911	11.0%
Kredi Kullanan Yatırımcı Sayısı	10,168	10,874	6.9%
Kredi Bakiyesi (bin TL)	829,706	950,906	14.6%
Kişi Başına Kredi (TL)	81,600	87,448	7.2%

Kaynak: TSPAKB

ŞUBE AĞI

Türkiye'de faaliyet gösteren aracı kurumların biri hariç tamamı İstanbul merkezlidir. Aracı kurumlar diğer illerde ikamet eden yatırımcılara şube, irtibat bürosu ve anlaşmalı acente şubeleri aracılığı ile ulaşabilmektedir. Eylül 2012 itibariyle 50 aracı kurumun merkez dışı birimi bulunmaktadır. Son bir yılda aracı kurumların yatırımcılara ulaşmakta kullandığı merkez dışı birimlerin sayısı toplamda 211 adet artarak 6.948 olmuştur. Bu artışta özellikle banka şubelerini ifade eden acente sayısının artması etkili olmuştur.

Aracı kurumların doğrudan sahip olduğu şube sayısı bir yılda 7 adet artarak 167'ye çıkmıştır. Bu artışta, bir aracı kurumun acente şubelerini kendi şubesine çevirmesi etkili olmuştur. Diğer taraftan aracı kurumların irtibat bürosu sayısı ilgili dönemler arasında 10 adet artmıştır. Bu dönemde üç aracı kurumun irtibat bürosunu kapatmasına rağmen altı aracı kurumun ilk defa irtibat bürosu açması neticesinde bu sayıda artış görülmüştür.

Erişim Ağı	AK Sayısı		Şube Sayısı	
	2011/09	2012/09	2011/09	2012/09
Şube	31	30	160	167
İrtibat Bürosu	22	25	58	68
Acente Şubesi	21	21	6,519	6,713
Toplam	51	50	6,737	6,948

Kaynak: TSPAKB

İNTERNET İŞLEMLERİ

Eylül 2012 itibariyle, fiziki erişim noktalarının yanı sıra internet gibi alternatif kanalları kullanarak yatırımcılara ulaşan aracı kurum sayısı dört adet artarak 68'e çıkmıştır.

Bu bölümdeki veriler, bir yatırımcının birden fazla aracı kurumda hesabı olabileceği göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

Daha önce bahsedildiği gibi internetin işlem hacimlerindeki payı artmaktadır. 2012 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi işlemlerinin %26'sı, vadeli işlemlerin ise %41'i internet üzerinden yapılmıştır.

İnternet İşlemleri			
	2011/09	2012/09	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	64	68	6.3%
Hisse Senedi			
Yatırımcı Sayısı	354,443	309,937	-12.6%
İşlem Sayısı	42,766,710	35,339,278	-17.4%
Hacim (Mn. TL)	275,895	227,666	-17.5%
SGMK Kesin Alım-Satım			
Yatırımcı Sayısı	141	120	-14.9%
İşlem Sayısı	775	580	-25.2%
Hacim (Mn. TL)	12	4	-65.8%
VOB			
Yatırımcı Sayısı	6,433	6,847	6.4%
İşlem Sayısı	5,239,898	5,072,053	-3.2%
Hacim (Mn. TL)	223,161	213,734	-4.2%
Varant			
Yatırımcı Sayısı	3,723	7,846	110.7%
İşlem Sayısı	855,096	739,466	-13.5%
Hacim (Mn. TL)	1,447	2,028	40.0%
Kaldıraçlı İşlemler			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	-	5,420	-
İşlem Sayısı	-	4,050,766	-
Hacim (Mn. TL)	-	396,168	-
Kaynak: TSPAKB			

2012/09'da 62 aracı kurum hisse senedi, 7 aracı kurum SGMK kesin alım-satım, 46 aracı kurum VOB ve 40 aracı kurum varant işlemleri için internet kanalını yatırımcıların hizmetine sunmuştur.

İnternet üzerinden hisse senedi işlemi yapan yatırımcı sayısı karşılaştırılan dönemler arasında %13 azalarak 309.937 olmuştur. İlgili dönemde işlem hacmi ise %18 düşerek 228 milyar TL'ye inmiştir.

Aracı kurumların VOB işlem hacmi %4 gerilerken, internet üzerinden gerçekleşen hacim %6 artmıştır. 6.847 yatırımcı VOB işlemleri için interneti kullanmıştır.

İnternet üzerinden yapılan VOB işlem hacmi, hisse senetlerine yakın olmasına rağmen, işlem yapan yatırımcı sayısı hisse senedi yatırımcılarının %2'si kadardır.

2010 yılında işlem görmeye başlayan varantlarda ise 2012/09 döneminde işlemlerin %25'i internet üzerinden gerçekleştirilmiştir.

2012'nin ilk dokuz aylık döneminde, inter-

net üzerinden gerçekleştirilen işlemlerde en fazla hacim 396 milyar TL ile kaldıraçlı işlemlerde gerçekleşmiştir. 5.420 yatırımcı bu işlemler için interneti kullanmış ve toplamda 4 milyon adet işlem gerçekleşmiştir. Vadeli işlemlere kıyasla daha az sayıda işlem gerçekleşmiş ve daha az yatırımcı interneti kullanmıştır. Fakat hacim olarak bakıldığında, kaldıraçlı işlemler hacmi vadeli işlemler hacminin yaklaşık olarak 2 mislidir.

ÇAĞRI MERKEZİ İŞLEMLERİ

2012 Eylül sonu itibariyle 16 aracı kurumun çağrı merkezi verileri derlenmiştir. Bununla birlikte, 2008 yılından önce bu faaliyetleriyle ilgili veri sağlayan bir aracı kurum, 2008'den itibaren bu verilerini Birliğimize sunamaya başlamıştır. Dolayısıyla, yatırımcıların çağrı merkezi yoluyla hizmet alabileceği kurum sayısı aslında 17'dir.

Alternatif dağıtım kanalları arasında yer alan çağrı merkezi, hem bu kanalı tercih eden yatırımcı sayısı hem de işlem hacimleri açısından

Çağrı Merkezi İşlemleri			
	2011/09	2012/09	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	13	16	23.1%
Hisse Senedi			
Yatırımcı Sayısı	21,530	18,195	-15.5%
İşlem Sayısı	419,987	327,640	-22.5%
Hacim (Mn. TL)	7,677	3,201	-58.3%
SGMK Kesin Alım-Satım			
Yatırımcı Sayısı	83	33	-60.2%
İşlem Sayısı	266	63	-76.3%
Hacim (Mn. TL)	26	3	-87.4%
Vadeli İşlem ve Opsiyon			
Yatırımcı Sayısı	488	261	-46.5%
İşlem Sayısı	13,331	8,455	-36.6%
Hacim (Mn. TL)	539	970	79.9%
Varant			
Yatırımcı Sayısı	425	300	-29.4%
İşlem Sayısı	4,317	4,291	-0.6%
Hacim (Mn. TL)	8	8	3.7%
Kaldıraçlı İşlemler			
Yatırımcı Sayısı	-	264	-
İşlem Sayısı	-	6,663	-
Hacim (Mn. TL)	-	695	-
Kaynak: TSPAKB			

internetin hayli gerisinde kalmaktadır. Toplam işlem hacimlerinde ise çağrı merkezinin payı %1'in altında kalmaktadır.

Bu bölümdeki veriler incelenirken, internet işlemlerinde olduğu gibi, bir yatırımcının birden fazla kurumda hesabı olabileceği göz önünde tutulmalıdır.

2012 yılının ilk dokuz ayında 16 kurumun çağrı merkezinden 18.195 yatırımcı 3,2 milyar TL'lik hisse senedi işlemi yapmıştır. 2011 yılının aynı dönemine göre yatırımcı sayısı ve işlem hacminde önemli ölçüde azalma olmuştur.

2012 yılının ilk dokuz aylık döneminde çağrı merkezi üzerinden 8 kurum vadeli işlem hizmeti sunmuş olup, işlem hacmi 970 milyon TL olmuştur. Vadeli işlem hacimlerindeki yıllık %70'lik artış, bir aracı kurumdan kaynaklanmıştır. Üç aracı kurumun çağrı merkezi üzerinden yapılan tahvil bono işlemlerinin toplamı 3 milyon TL'de kalmıştır.

Çağrı merkezi üzerinden kaldırıcı alım-satım işlemi sunan tek bir kurum bulunmaktadır. Bu kurumun sağladığı hizmeti kullanan 264 yatırımcı 2012 yılının ilk dokuz ayında 695 milyon TL'lik işlem hacmi gerçekleştirmiştir.

ÇALIŞAN PROFİLİ

Aracı kurumlarda çalışan sayısı Eylül 2012 sonunda, geçen senenin aynı dönemine göre 101 kişi artarak 5.092'den 5.193'e çıksa da Haziran ayındaki seviyeye göre 21 kişilik bir gerilme göstermiştir. Ulaşılan bu sayı 2008 yılı öncesindeki

Aracı Kurumların Toplam Çalışan Sayısı (Yıl)	2011/09	2012/09	Değişim
Kadın	2.055	2.059	0.1%
Erkek	3.037	3.134	3.1%
Toplam	5.092	5.193	1.9%

Kaynak: TSPAKB

(ortalama 5.900) çalışan rakamının da altındadır. Kurum başına ortalama çalışan sayısı 54 iken, sektörde çalışanların %60'ı erkektir.

Çalışanların Departman Dağılımı

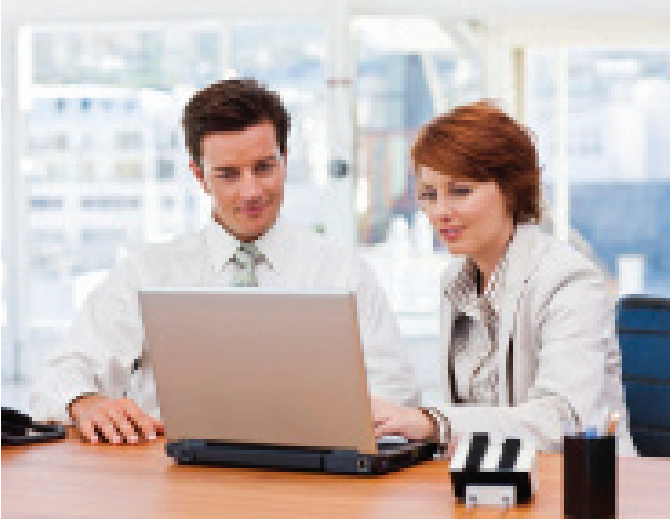
Karşılaştırılan dönemlerde çalışanların departman dağılımında önemli değişimler olmamıştır.

2011 Eylül sonunda olduğu gibi 2012 Eylül sonunda da merkez dışı birimlerde çalışanlar, toplam çalışanların yaklaşık üçte birini oluşturmuştur. Bu çalışanlar ağırlıklı olarak şubelerde istihdam edilirken, bu dönemde irtibat bürosu sayısındaki artışa paralel olarak burada çalışanların payı da %5'e çıkmıştır. Banka şubelerinde aracı kurum bordrosunda çalışan personel, toplam çalışanların %7'sini oluşturmaya devam etmiştir. Acentelerde çalışan personelin yarısı tek bir aracı kurumun bordrosundadır.

Departmanlara Göre Çalışanlar	Çalışanların Dağılımı		Ortalama Çalışan Sayısı	
	2011/09	2012/09	2011/09	2012/09
Merkez Dışı*	30.1%	30.9%	5.3	5.4
Şube	19.2%	19.0%	6.3	5.9
Acente	7.2%	6.7%	-	-
İrtibat Bürosu	3.8%	5.2%	2.9	4.0
Mali ve İdari İşler	16.0%	15.1%	8.9	8.3
Broker	5.5%	4.9%	3.8	3.5
Dealer	7.8%	7.0%	6.1	5.7
Yurtiçi Satış	6.5%	7.8%	6.1	7.2
Araştırma	4.9%	4.4%	4.8	4.5
İç Denetim-Teftiş	3.3%	3.4%	1.8	2.0
Hazine	2.3%	2.3%	2.9	3.1
Bilgi İşlem	4.0%	4.5%	3.0	3.4
Kurumsal Finansman	3.2%	3.0%	4.8	4.6
Portföy Yönetimi	1.4%	1.1%	2.6	2.4
Yurtdışı Satış	3.3%	3.4%	3.8	4.5
İnsan Kaynakları	1.2%	1.1%	1.6	1.6
Diğer	10.6%	11.0%	6.3	6.6

*Ortalama çalışan sayısına acente şubeleri dahil edilmemiştir.

Kaynak: TSPAKB

Yurtiçi satış departmanında çalışanların payı 2012'nin ilk dokuz aylık döneminde 2011'in aynı dönemine göre %6,5'ten %7,8'e çıkmıştır. Bu artışta bazı aracı kurumların kaldıracağı işlemlere başlaması ile yurtiçi satış departmanındaki istihdamı arttırmaları etkili olmuştur.

Karşılaştırılan dönemde hem broker ve dealer kadrosu olan aracı kurum sayısı, hem de bu kadrolarda çalışan sayısı nominal olarak azalmıştır. 2011/09 döneminde broker ve dealer olarak çalışanlar toplam çalışanların %13'ünü oluştururken bu oran 2012/09'da %12'ye gerilemiştir.

Çalışanların Eğitim Durumu

Sektör çalışanlarının %80'i yükseköğretim ve üzeri bir eğitim seviyesine sahiptir. Birliğimiz 2012 yılından itibaren doktora seviyesine ilişkin verileri de derlemeye başlamıştır. Buna göre, sektör çalışanlarının %0,3'ü (18 kişi) doktora diplomasına sahiptir. Ön-

Çalışanların Eğitim Durumu		
	2011/09	2012/09
Doktora	-	0.3%
Yüksek Lisans*	13.5%	13.5%
Lisans	59.6%	60.3%
Yükseköğretim	5.5%	5.9%
Lise	16.8%	15.8%
Ortaokul	2.0%	1.8%
İlkokul	2.7%	2.3%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB
* 2011/12 dönemi öncesinde doktora seviyesi yüksek lisans başlığına dahil edilmekteydi.

ceki verilerde doktora diplomasına sahip çalışanlar yüksek lisans başlığı altında yer almaktaydı. Yüksek lisans diplomasına sahip çalışanlar toplamın %14'ü kadardır. Lisans diplomasına sahip çalışanların toplam içindeki payı %60 olarak devam etmiştir. Yükseköğretim mezunları ise toplamın %6'sı kadardır.

Çalışanların Yaş Dağılımı

Aracı kurum çalışanları yaş dağılımı bazında incelendiğinde, çalışanların en fazla olduğu grup %25 pay ile 36-40 yaş arasındadır. Bununla birlikte, karşılaştırılan dönemler arasında bu grubun toplamdaki payı 1 puan gerilemiştir.

Çalışanların Yaş Dağılımı		
	2011/09	2012/09
18-25	5.9%	6.3%
26-30	17.8%	18.2%
31-35	22.0%	21.1%
36-40	26.4%	25.0%
41-45	17.2%	18.2%
46-50	7.1%	7.3%
51-55	2.3%	2.6%
56-60	0.8%	0.7%
61+	0.6%	0.5%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Çalışanların İş Tecrübesi

Aracı kurumlarda çalışanların iş tecrübesi bazında dağılımı, personelin %61'inin 10 yıl üstü tecrübeye sahip olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan, 10 yıl altı tecrübeye sahip çalışan sayısının artması neticesinde bu grubun payı artış göstermiştir.

Çalışanların İş Tecrübesi (Yıl)		
	2011/09	2012/09
0-2	7.3%	8.4%
3-5	10.9%	11.9%
6-10	18.9%	19.1%
11-15	24.8%	23.1%
16-20*	38.0%	21.3%
21-25	-	11.6%
26-30	-	3.2%
31+	-	1.5%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB
*2011/12 dönemi öncesinde 15 yılın üzerinde deneyimi olan çalışanları ifade etmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu raporumuzda, aracı kurum sektörünün 2012 yılının ilk dokuz ayındaki faaliyetleri bir önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslamalı olarak incelenmiştir.

2012 yılının ilk yarısında aracı kurumların hisse senedi işlem hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %22 azalarak 881 milyar TL'ye inmiştir. İşlemlerin %47'si 10 aracı kurum tarafından gerçekleştirilmiştir. Hisse senedi işlemlerinin %83'ü yerli yatırımcılar tarafından yapılırken, yurtdışı bireysel yatırımcılar %64'lük pay ile en önemli yatırımcı grubu olmaya devam etmiştir. Öte yandan, 2012'nin ilk dokuz ayında yurtdışı yatırımcıların payı 2011'in aynı dönemine göre 2 puanlık artışla %17'ye çıkmıştır. Departman bazında hisse senedi işlemlerine bakıldığında internet %26 ile en yüksek paya sahiptir.

İlk kez Ağustos 2010'da İMKB'de işlem görmeye başlayan varant işlemlerinde bu dönemde 8 milyar TL'lik işlem kaydedilmiştir. İşlemlerin %45'i yurtdışı bireysel yatırımcılar tarafından, %41'i de yurtdışı kurumlar tarafından gerçekleştirilmiştir.

VOB işlemlerinde 2012'nin ilk dokuz ayında bir önceki yıla göre %12 azalış yaşanmış, işlem hacmi 592 milyar TL olmuştur. Bu işlemlerin %89'u aracı kurumlar tarafından yapılmıştır. Bu dönemde aracı kurumlarca gerçekleştirilen VOB işlemlerinin %62'si yerli bireysel yatırımcılar tarafından yapılırken, son dönemde yurtdışındaki yatırımcıların payı artmış ve %17'ye ulaşmıştır. Departman bazında VOB işlemlerine bakıldığında, hisse senedi işlemlerinde olduğu gibi internet %41 ile en yüksek paya sahiptir.

Yılın ilk dokuz ayında banka ve aracı kurumlarca yapılan SGMK kesin alım-satım işlemleri %4 azalarak 1,3 trilyon TL'ye inerken, repo-ters repo işlemleri iki katından fazla artarak 10,5 trilyon TL'ye ulaşmıştır. VOB işlemlerinin tersine aracı kurumların SGMK işlemlerindeki payı daha kısıtlıdır. Kesin alım-satım işlemlerinin %6'sı, repo-ters repo işlemlerinin de %10'u aracı kurumlarca yapılmıştır.

Ağustos 2011 itibariyle SPK'nın düzenlemesine dahil olarak yapılmaya başlanan kaldıraçlı işlemlerde, yerli bireyler ve kurumlar neredeyse işlemlerin tamamını üretmiştir. Yurtdışı kurumların işlemleri ağırlıklı aracı kurumların koruma amaçlı olarak kendi portföylerine yaptıkları işlemlerden oluşmaktadır. 2012 yılının ilk dokuz ayında 1,7 trilyon TL'lik kaldıraçlı alım-satım işlemi hacmi gerçekleşmiştir. Bu hacmin %48'i yurtdışı bireysel müşterilere, %51'i kurum portföyüne aittir. 2012'nin ilk altı dokuz aylık döneminde, internet üzerinden gerçekleştirilen işlemlerde en fazla hacim 396 milyar TL ile kaldıraçlı işlemlerde gerçekleşmiştir. 5.420 yatırımcı bu işlemler için interneti kullanmış ve toplamda 4 milyon adet işlem gerçekleşmiştir.

2010 yılının ilk çeyreğinden sonra aracı kurumların kurumsal finansman faaliyetleri, özellikle halka arz tarafında, canlanmıştır. 2012 yılının ilk dokuz ayında, aracı kurumlar 26 hisse senedi ve 112 borçlanma aracı ihracına aracılık etmiştir.

Aracı kurumlarca portföyü yönetilen yatırımcı sayısı %14 artarken, yönetilen portföy büyüklüğü %6 düşmüştür. 2012/09 itibariyle portföy yönetimi hizmeti alan bireysel yatırımcı sayısı %15 artarak 1.933'e yükselirken, bu yatırımcıların portföy büyüklüğü 539 milyon TL'den 600 milyon TL'ye çıkmıştır. Sayıları 39'u bulan A Tipi yatırım fonlarının portföy büyük-

lülü, karşılaştırılan dönemler arasında %5 artarak 314 milyon TL olmuştur. İlgili dönemde B Tipi yatırım fonu sayısı 3 adet artarak 76'ya yükselmiş, portföy büyüklüğü ise bir aracı kurumun fonlarını portföy yönetim şirketine devretmesinden dolayı %24 azalarak 2,7 milyar TL'ye inmiştir. Portföy yönetimi şirketlerindeki bireysel yatırımcı sayısı 2011/09'da, aracı kurumları tercih eden yatırımcıların yaklaşık yarısı kadar iken, 2012/09 itibariyle aradaki bu farkın nispeten kapandığı görülmektedir. Buna karşın portföy yönetim şirketlerinin yönettiği tutar 53 milyar TL ile aracı kurumlarca yönetilen portföyün 13 katıdır.

Karşılaştırılan dönemler arasında, aracı kurumlarda kredi kullanan müşteri sayısı 10.168'den 10.874'e artarken, kullandırılan kredi bakiyesi %15 artarak Eylül 2012 sonunda 951 milyon TL olmuştur.

Aracı kurumların doğrudan sahip olduğu şube sayısı 7 adet artarak 167'ye çıkarken, irtibat bürosu sayıları 58'den 68'e yükselmiştir. Bu dönemde üç aracı kurumun irtibat bürosunu kapatmasına rağmen altı aracı kurumun ilk defa irtibat bürosu açması neticesinde bu sayıda artış görülmüştür. Sayısı 6.713 olan acente şubeleri ile beraber toplam şube sayısı 6.948'dir.

Aracı kurum sektöründe çalışan sayısında 2007 yılının son çeyreğinden itibaren başlayan gerileme 2009/09 döneminde durmuş, Haziran 2012'ye kadar çalışan sayısında ılımlı bir artış meydana gelmiştir. Çalışan sayısı Eylül 2012 sonunda, geçen senenin aynı dönemine göre 101 kişi artarak 5.092'den 5.193'e çıksa da Haziran ayındaki seviyeye göre 21 kişilik bir gerileme göstermiştir.

ARACI KURUMLARIN 2012/09 DÖNEMİ FİNANSAL VERİLERİ

Raporumuzda 2011 yılının ilk dokuz ayına ilişkin 92 aracı kuruma ve 2012 yılının ilk dokuz ayına ilişkin 96 aracı kuruma ait solo bilanço ve gelir tablosu verileri karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır. Raporu inceleyen verilerin detaylarına www.tspakb.org.tr adresinden ulaşılabilir.

Birliğimiz, aracı kurumların kamuya açıkladıkları finansal tabloların (özet tablolar) yanı sıra, bu tablolara ilişkin detay verileri de derlemektedir. Birliğimiz tarafından hazırlanan ve Nisan 2010'da yayınlanan Aracı Kurum Finansal Tablo Hazırlama Rehberi doğrultusunda düzenlenen detay ve özet tablolar arasında ufak farklılıklar mevcuttur. Ancak raporumuzda, uygulama birliği açısından daha sağlıklı bulunduğundan, çeşitli tablolar detay veriler dikkate alınarak hazırlanmıştır.

BİLANÇO ANALİZİ

VARLIKLAR

30 Eylül 2012 itibariyle aracı kurum sektörünün toplam varlıkları, bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,5 artarak, 10 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Likit bir yapıya sahip olan sektörün bilançosunda toplam varlıkların %91'ini dönen varlıklar oluşturmaktadır.

Dönen Varlıklar

Sektör varlıklarının %54'ünü nakit ve nakit benzeri varlıklar oluşturmaktadır. 2011 yılının aynı dönemine göre %10 oranında artış gösteren bu varlıkların toplam değeri 5,4 milyar TL'dir. Nakit ve nakit benzeri varlıklar, aracı kurumların kendi hesaplarına yaptıkları vadeli ve vadesiz mevduat, yatırım fonu, ters repo ve para piyasası işlemleri ile müşterilerine ait varlıkları içermektedir.

Aracı kurumların yatırım amacıyla ellerinde bulundukları varlıkları gösteren kısa vadeli finansal ya-

tırımların toplam varlıklardaki payı %8'dir. Eylül 2012 sonu itibariyle kısa vadeli finansal yatırımlar yıllık bazda %14 düşerek 756 milyon TL olmuştur. Kısa vadeli finansal yatırımların yarısını oluşturan kamu kesimi tahvil ve bonolarındaki gerileme bu düşüşün ana nedenleridir. 2011/09 döneminde 556 milyon TL olan kamu kesimi tahvil ve bonoları 2012/09 döneminde %28'lik bir düşüş ile 403 milyon TL'ye gerilemiştir.

Nakit ve nakit benzeri varlıklar ile finansal yatırımların alt kırılımından sektörün portföy dağılımına ulaşılabilmektedir. 30 Eylül 2012 itibariyle aracı kurumların toplam portföyü bir önceki yılın aynı dönemine göre %8 artarak 6 milyar TL seviyesine yükselmiştir.

Aracı Kurumların Portföy Dağılımı					
	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
Yatırım Araçları	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Repo ve Mevduat	4,665.0	5,270.0	13.0%	83.2%	87.1%
Kamu SGMK	556.5	402.9	-27.6%	9.9%	6.7%
Özel SGMK	115.6	165.3	43.0%	2.1%	2.7%
Hisse Senedi	116.2	134.6	15.9%	2.1%	2.2%
Diğer	151.6	75.9	-50.0%	2.7%	1.3%
Toplam	5,605.0	6,048.7	7.9%	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB					

Kamu kesimi tahvil ve bonoları %28 gerilerken; "Diğer" başlığı altında sınıflandırılmış olan yatırım fonları, para piyasası faaliyetleri ve türev ürünler gibi yatırımlar %23 oranında azalmıştır. Bu kalemlerdeki azalmayı ise özel sektör tahvil ve bonoları ile hisse senedindeki artış telafi etmiştir. Bu dönemde en yüksek artış, 116 milyon TL'den 165 milyon TL'ye yıllık bazda %43 artış gösteren özel SGMK'larda gerçekleşmiştir. Hisse senetlerindeki artış ise %16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Hisse senetleri portföyü geçen yılın aynı döneminde 116 milyon TL iken bu yılın Eylül sonunda 135 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu tutar İMKB'de işlem gören hisse senetlerinin toplam değerinin %0,1'ine (binde 1) denk gelmektedir.

Aracı kurumların kendi portföylerine yaptığı hisse se-

nedi işlem hacmi, dönem boyunca elde tuttukları ortalama hisse senedi portföy büyüklüğüne oranlandığında, kurumların hisse senetlerini ortalama ne kadar süre elde tuttuğu hesaplanabilmektedir. Aracı kurum sektörünün 2012 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi portföy değeri ortalaması, elde tutulan ortalama portföy değeri olarak kabul edildiğinde, bu tutar 150 milyon TL olarak bulunmaktadır. Diğer taraftan aracı kurumlar aynı dönemde kendi portföylerine 42 milyar TL'lik hisse senedi işlemi yapmıştır. Bu veriler birlikte değerlendirildiğinde, aracı kurumların ilk dokuz ayda kendi portföylerinin 280 katı kadar işlem yaptığı sonucuna ulaşılmaktadır. Portföy için yapılan işlemin hem alım hem de satım tarafı olduğu göz önünde bulundurulursa, ilgili dönemde hisse senedi portföylerinin 140 (=280/2) defa el değiştirdiği hesaplanmaktadır. Bir diğer ifadeyle, 2012 yılının ilk dokuz ayında (274 gün) aracı kurumlar hisse senedi portföylerini ortalama

Aracı Kurum Sektörünün Bilançosu					
	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
Varlıklar	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
I. DÖNEN VARLIKLAR	8,803.4	9,113.8	3.5%	92.0%	91.1%
Nakit ve Nakit Benzerleri	4,932.0	5,414.7	9.8%	51.5%	54.1%
Finansal Yatırımlar (Kısa Vadeli)	881.7	756.2	-14.2%	9.2%	7.6%
Ticari Alacaklar (Kısa Vadeli)	2,836.5	2,802.7	-1.2%	29.6%	28.0%
Diğer Alacaklar (Kısa Vadeli)	113.5	101.4	-10.7%	1.2%	1.0%
Diğer Dönen Varlıklar	34.4	38.8	12.8%	0.4%	0.4%
Satış Ama. Elde Tutulan Duran Var.	5.3	0.0	A.D.	0.1%	0.0%
II. DURAN VARLIKLAR	770.3	892.4	15.8%	8.0%	8.9%
Ticari Alacaklar (Uzun Vadeli)	0.3	0.3	11.1%	0.0%	0.0%
Diğer Alacaklar (Uzun Vadeli)	14.8	16.4	11.0%	0.2%	0.2%
Finansal Yatırımlar (Uzun Vadeli)	558.7	621.5	11.2%	5.8%	6.2%
Özkaynak Yön. Değerlenen Yat.	48.3	66.0	36.6%	0.5%	0.7%
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	7.3	4.7	-36.5%	0.1%	0.0%
Maddi Duran Varlıklar	100.9	121.3	20.3%	1.1%	1.2%
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	11.3	18.2	60.2%	0.1%	0.2%
Şerefiye	1.2	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	26.9	31.3	16.2%	0.3%	0.3%
Diğer Duran Varlıklar	0.5	12.7	2218.3%	0.0%	0.1%
TOPLAM VARLIKLAR	9,573.7	10,006.2	4.5%	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB					
A.D: Anlamli Değil					

Aracı Kurumların Uzun Vadeli Finansal Yatırımları					
Yatırım Araçları	30/09/2011	30/09/2012	% Değişim	30/09/2011	30/09/2012
	Mn. TL	Mn. TL		% Dağılımı	% Dağılımı
Hisse Senetleri*	303.6	396.8	30.7%	54.3%	63.9%
Kamu SGMK	51.1	16.7	-67.4%	9.1%	2.7%
Özel SGMK	1.3	1.2	-10.1%	0.2%	0.2%
Diğer*	202.6	206.8	2.1%	36.3%	33.3%
Toplam	558.7	621.5	11.2%	100.0%	100.0%
*Bazı aracı kurum iştirakleri bu kalemde takip edilmektedir.					
Kaynak: TSPAKB				A.D: Anlamalı Değil	

ma olarak 2 (=274/140) gün ellerinde tutmuştur. Bu süre 2011 yılının aynı döneminde 1,6 gün idi.

Eylül 2012 itibariyle aracı kurumların toplam varlıklarının %28'ini kısa vadeli ticari alacaklar oluşturmuştur. Dönem sonu itibariyle 2,8 milyar TL olan bu hesapta, takas alacaklarını kapsayan müşterilerden alacaklar ile kredili müşterilerden alacaklar ön plana çıkmaktadır.

2011/09 döneminde 970 milyon TL olan takas alacaklarını kapsayan müşterilerden alacaklar kalemi 2012/09 döneminde %6 artışla 1 milyar TL'ye yükselmiştir. Kredili müşterilerden alacaklar kalemi %17 artış göstererek 812 milyon TL'den 954 milyon TL'ye yükselmiştir.

Müşterilere kullandırılan kredinin %31'lik kısmı iki aracı kurum tarafından açılmıştır. Bu iki aracı kurum aynı zamanda sektörün dönen varlıklarının yarısına sahiptir.

Duran Varlıklar

Karşılaştırılan dönemler arasında %16 artış gösteren duran varlıklar 892 milyon TL'ye ulaşmıştır. Duran varlıkların toplam varlıklar içindeki payı hafif bir artışla %8'den %9'a yükselmiştir. Duran varlıkların en önemli kalemi, Eylül 2012 itibariyle toplam varlıklar içinde %6 paya sahip olan uzun vadeli finansal yatırımlardır. Aracı kurum sektörünün uzun vadeli finansal yatırımları 2011 yılının aynı dönemine göre %11 artarak 622 milyon TL seviyesine yükselmiştir. 30 Eylül 2012 itibariyle aracı kurumların uzun vadeli finansal yatırımlarının %64'ünü hisse senetleri oluşturmaktadır. 397 milyon TL'lik bu tutarın ağırlıklı kısmı iştirak hisselerini içermektedir ve toplam tutarın yarısından fazlasına tek bir aracı kurum sahiptir.

Daha önce değinildiği gibi, 2012 yılının ilk dokuz ayında kısa vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymet portföyünde gerileme yaşanmıştır. Benzer durum İMKB veya Takasbank'ta teminat olarak bulunduran uzun vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymet portföyünde de olmuştur. Uzun vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymetleri 2012 Eylül ayı sonu itibariyle yıllık bazda %67 gerilemiş ve 17 milyon TL olmuştur. Kısa ve uzun vadeli finansal yatırımlar birlikte ele alındığında, kısa vadeli yatırımlar arasında SGMK'ların, uzun vadeli yatırımlar arasında ise iştirak hisse senetlerinin ağırlıklı olarak bulunduğu görülmektedir.

Duran varlıkların altında yer alan bir diğer kalem olan özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar, 2012/09 itibariyle %37 artışla 48 milyon TL'den 66 milyon TL'ye çıkmıştır. Bu kalemdeki artış, 2011 yılı içinde bir aracı kurumun yeni iştirak edinmesinden kaynaklanmıştır.

Aynı dönem içerisinde, aracı kurumların maddi duran varlıklarının %20 yıllık artışla 101 milyon TL'den 121 milyon TL'ye yükseldiğini görmekteyiz. Bu artışta iki aracı kurumun duran varlıklarındaki artış etkili olmuştur.

Patent ve isim hakları gibi hakları içeren maddi olmayan duran varlıklar ise 2011/09 itibariyle 11 milyon TL iken %60 artarak 2012/09 itibariyle 18 milyon TL'ye yükselmiştir.

Diğer duran varlıklar ise 2011/09 itibariyle 0,5 milyon TL'den 12,7 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu durum bir aracı kurumun satış amacıyla elde tuttuğu duran varlıklardan kaynaklanmaktadır.

YÜKÜMLÜLÜKLER

Eylül 2012 itibariyle sektörün kısa vadeli yükümlülükleri yıllık bazda %2 oranında artarak 7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Özkaynaklar ise 2,7 milyar TL'den 3 milyar TL'ye çıkmıştır. Sektörde borçlar toplamının aktif büyüklüğe oranı %71'dir.

Kısa Vadeli Yükümlülükler

Aracı kurumların kısa vadeli yükümlülüklerinin en büyük kalemi, toplam yükümlülükler içerisinde %44 paya sahip olan kısa vadeli finansal borçlardır. Bir

önceki yılın aynı dönemine göre %15 yükselen kısa vadeli finansal borçlar 4,4 milyar TL'ye çıkmıştır. Finansal borçların tamamına yakınına para piyasasına borçlar oluşturmakta olup, bu tutarın %81'i iki aracı kuruma aittir. Bu aracı kurumların bilançolarına daha ayrıntılı bakıldığında, para piyasasından borçlanıp TL mevduata yöneldikleri gözlemlenmektedir.

Kısa vadeli ticari borçlar, toplam yükümlülükler içerisinde %24 ağırlık ile finansal borçları takip eden kalemidir. Bu kalem Eylül 2011 ile Eylül 2012 arasında %14 gerilemiştir. Kısa vadeli ticari borçların %77'sini müşterilere borçlar oluşturmaktadır. Müşterilerin

Aracı Kurum Sektörünün Bilançosu

	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
Kaynaklar	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
I. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	6,858.8	6,987.6	1.9%	71.6%	69.8%
Finansal Borçlar (Kısa Vadeli)	3,840.7	4,424.9	15.2%	40.1%	44.2%
Diğer Finansal Yükümlülükler (Kısa Vadeli)	112.1	42.2	-62.4%	1.2%	0.4%
Ticari Borçlar (Kısa Vadeli)	2,757.5	2,375.0	-13.9%	28.8%	23.7%
Diğer Borçlar (Kısa Vadeli)	41.1	44.3	7.9%	0.4%	0.4%
Devlet Teşvik ve Yardımları (Kısa Vadeli)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Borç Karşılıkları (Kısa Vadeli)	18.3	9.0	-50.7%	0.2%	0.1%
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karş. (KV)	13.4	17.6	32.2%	0.1%	0.2%
Diğer Yükümlülükler (Kısa Vadeli)	50.9	53.7	5.6%	0.5%	0.5%
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Var. İliş. Yük.	24.9	20.8	-16.5%	0.3%	0.2%
II. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	48.7	66.9	37.4%	0.5%	0.7%
Finansal Borçlar (Uzun Vadeli)	6.6	10.6	61.9%	0.1%	0.1%
Diğer Finansal Yükümlülükler (Uzun Vadeli)	0.1	0.1	0.0%	0.0%	0.0%
Ticari Borçlar (Uzun Vadeli)	0.0	0.0	-5.4%	0.0%	0.0%
Diğer Borçlar (Uzun Vadeli)	0.0	3.0	A.D.	0.0%	0.0%
Devlet Teşvik ve Yardımları (Uzun Vadeli)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Borç Karşılıkları (Uzun Vadeli)	0.0	6.8	A.D.	0.0%	0.1%
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karş. (UV)	34.4	34.9	1.2%	0.4%	0.3%
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	5.1	11.0	114.5%	0.1%	0.1%
Diğer Yükümlülükler (Uzun Vadeli)	2.4	0.5	-80.3%	0.0%	0.0%
III. ÖZKAYNAKLAR	2,666.2	2,951.7	10.7%	27.8%	29.5%
Ödenmiş Sermaye	1,388.8	1,581.2	13.8%	14.5%	15.8%
Sermaye Düzeltmesi Farkları	297.5	302.4	1.6%	3.1%	3.0%
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Hisse Senetleri İhraç Primleri	6.2	8.2	31.6%	0.1%	0.1%
Değer Artış Fonları	147.3	228.0	54.8%	1.5%	2.3%
Ortak Kontrol Altındaki İşl. Birleşmeleri Etkisi	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Yabancı Para Çevrim Farkları	-0.1	-0.2	6.6%	0.0%	0.0%
Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	194.6	266.9	37.2%	2.0%	2.7%
Geçmiş Yıllar Kâr/Zararları	264.7	325.0	22.8%	2.8%	3.2%
Net Dönem Kârı/Zararı	367.2	240.3	-34.6%	3.8%	2.4%
TOPLAM KAYNAKLAR	9,573.7	10,006.2	4.5%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamalı Değil

para piyasından alacakları, müşterilere repo işlemlerinden doğan borçlar ve takastan alınıp müşteri hesaplarına yansıtılacak olan tutarları gösteren müşterilere borçlar kalemi, geçen yılın aynı dönemine göre %17 oranında azalarak 1,8 milyar TL olmuştur.

Uzun Vadeli Yükümlülükler

Aracı kurumların uzun vadeli yükümlülükleri Eylül 2011'e kıyasla %37 artarak 67 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu artışta uzun vadeli yükümlülükler içerisindeki birçok kalemin etkili olduğu görülmektedir.

Yılın ilk dokuz ayında bir aracı kurumun finansal kiralama ile aldığı gayrimenkul, uzun vadeli finansal borçların %62 artmasına sebep olmuştur. 2011/09 döneminde bakiye bulunmayan uzun vadeli diğer borçlar kalemi, 2012/09 döneminde bir aracı kurumun ilişkili taraftan almış olduğu borç sebebiyle 3 milyon TL'ye çıkmıştır. Benzer şekilde 2011/09 döneminde bakiye bulunmayan uzun vadeli borç karşılıkları 2012/09 döneminde bir aracı kurumun iştirak edinmesi ile ayırdığı borç karşılığı sebebiyle 6,8 milyon TL seviyesinde olmuştur.

Uzun vadeli yükümlülüklerin en büyük kalemini oluşturan çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar da ilgili dönemde %1 artarak 35 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Özkaynaklar

Eylül 2012 itibarıyla, aracı kurum sektörünün özkaynakları, karşılaştırılan dönemler arasında %11 artarak 3 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu artışta özkaynakların yarısını oluşturan ödenmiş sermayedeki büyümeye ilave olarak, bir kurumun değer artış fonlarındaki çıkış ve kardan ayrılan yedeklerdeki yükseliş etkili olmuştur. Diğer taraftan, gelir tablosu analizi bölümünde inceleneyeceği üzere 2012 yılının ilk dokuz ayında sektörün net dönem kârı yıllık bazda %35 düşerek 240 milyon TL'ye gerilemiştir.

2011 yılının ilk çeyreğinde bedelli sermaye artırımını yapan Euro Yatırım Menkul Değerler A.Ş., 2011 yılının ilk dokuz ayında halka arz edilen Global Menkul Değerler A.Ş. ve 2012 yılının ilk çeyreğinde halka arz edilen Osmanlı Menkul Değerler A.Ş.'nin toplamda 8 milyon TL hisse senedi ihraç primi bulunmaktadır.

SONUÇ

Eylül 2012 itibarıyla aracı kurum sektörünün varlıkları, bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,5 artarak 10 milyar TL olmuştur. Likit yapılarını korumaya devam eden aracı kurumların toplam varlıklarının %91'ini dönen varlıklar oluşturmuştur. Toplamda 9,2 milyar TL olan dönen varlıkların 5,4 milyar TL'si nakit ve nakit benzerleridir. Varlık ve yükümlülükler beraber değerlendirildiğinde aracı kurumların para piyasasından borçlanarak banka mevduatına yatırım yaptıkları görülmüştür. Dönem sonu itibarıyla 7 milyar TL olan kısa vadeli yükümlülüklerin en büyük kalemi finansal borçlardır. 4,4 milyar TL'ye ulaşan finansal borçların tamamına yakınına para piyasasına borçlar oluşturmaktadır.

Kısa vadeli yükümlülüklerin 2,4 milyar TL'sini oluşturan ticari borçlar, karşılaştırılan dönemler arasında %14 azalmıştır. Özkaynaklar ise %11 artarak 2,7 milyar TL'den 3 milyar TL'ye yükselmiştir.

GELİR TABLOSU ANALİZİ

Daha önce belirtildiği gibi, Birliğimiz aracı kurumların özet mali tablolarının yanı sıra detaylı verilerini de derlemektedir. Detaylı mali tablolar, uygulama birliği sağlaması açısından aracı kurumların verilerini daha sağlıklı bir biçimde göstermektedir. Bu nedenle gelir dağılımı analizi, bu rakamlar dikkate alınarak yapılmıştır.

Farklı uygulamalar dolayısıyla, gelir tablosu ve detay tablolar arasında ufak farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, özet gelir tablosunda brüt kâr (gelir) 824,2 milyon TL iken, detay tablolar esas alınarak oluşturulan "Gelir Dağılımı" tablosunda bu tutar 824,9 milyon TL'dir. Diğer taraftan, konsolide finansal tablo hazırlayan aracı kurumların sermaye piyasası dışında finans sektöründe faaliyet gösteren (faktoring, sigorta şirketi gibi) iştiraklerinin faiz, ücret, prim ve komisyon gibi gelirleri/giderleri "Ana Faaliyet Konusu Dışındaki Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kâr/Zarar" kaleminde takip edilmelidir. Ancak bazı kurumların, farklı yorumlamalar sebebiyle, gelir tablosunda bazı hizmet gelirlerini bu kalem altında takip ettiği görülmüştür. Eylül 2012 itibarıyla özet gelir tablosunda 127 milyon TL olan bu gelirler, detay tablolarında "hizmet gelirleri" ile "esas faaliyetlerden

Aracı Kurum Sektörünün Gelir Tablosu

	30/09/2011 Mn. TL	30/09/2012 Mn. TL	% Değişim	30/09/2011 % Dağılımı	30/09/2012 % Dağılımı
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER					
Satış Gelirleri (net)	110,632.5	94,087.9	-15.0%	A.D.	A.D.
Satışların Maliyeti (-)	-109,851.3	-93,391.1	-15.0%	A.D.	A.D.
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar/Zarar	781.3	696.8	-10.8%	87.2%	84.5%
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	115.1	141.3	22.8%	12.8%	17.1%
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	0.0	-13.9	38902.4%	0.0%	-1.7%
Ana Faal. Konusu Dış. Fin. Sek. Faal. Brüt K/Z	115.0	127.4	10.7%	12.8%	15.5%
BRÜT KAR/ZARAR	896.3	824.2	-8.0%	100.0%	100.0%
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-75.0	-78.9	5.2%	-8.4%	-9.6%
Genel Yönetim Giderleri (-)	-613.6	-673.1	9.7%	-68.5%	-81.7%
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-0.4	-0.5	5.4%	0.0%	-0.1%
Diğer Faaliyet Gelirleri	88.6	44.6	-49.6%	9.9%	5.4%
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	-10.6	-12.8	21.0%	-1.2%	-1.6%
FAALİYET KARI/ZARARI	285.3	103.6	-63.7%	31.8%	12.4%
İştirak Kar/Zararlarından Paylar	0.9	13.6	1391.0%	0.1%	1.6%
Esas Faaliyet Dışı Finansal Gelirler	334.5	427.5	27.8%	37.3%	51.9%
Esas Faaliyet Dışı Finansal Giderler (-)	-188.6	-258.7	37.1%	-21.0%	-31.4%
SÜRDÜRÜLEN FAAL. VERGİ ÖNCESİ K/Z	432.1	285.9	-33.8%	48.2%	34.7%
Sürdürülen Faaliyetlerden Vergi Gelir/Gideri	-64.8	-46.0	-29.0%	-7.2%	-5.6%
Dönem Vergi Gelir/Gideri	-74.8	-51.7	-30.9%	-8.3%	-6.3%
Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	10.0	5.7	-43.1%	1.1%	0.7%
SÜRDÜRÜLEN FAAL. DÖNEM K/Z	367.2	239.9	-34.7%	41.0%	29.1%
DURDURULAN FAALİYETLER					
Durdurulan Faaliyetlerin Vergi Sonrası Dönem K/Z	0.0	0.4	A.D.	0.0%	0.0%
DÖNEM KARI/ZARARI	367.2	240.3	-34.6%	41.0%	29.2%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamlı Değil

diğer gelirler" altında gösterilmiştir. Bu tutarın tamamına yakını tek bir kurumdan kaynaklanmaktadır.

GELİR DAĞILIMI

Sektörün gelirleri bir önceki yılın ilk dokuz ayına göre %8 düşerek 825 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu düşüşte komisyon gelirleri ve diğer gelirlerindeki gerileme etkili olmuştur. Komisyon gelirleri aracı kurumların en önemli gelir kaynağı olmaya devam ederken sektörün kurum portföyüne yapılan alım-

satım kârında önemli ölçüde artış yaşanmıştır. 2011 yılının ilk dokuz ayında 30 milyon TL olan alım-satım ve türev işlemler kârı, 2012 yılının aynı döneminde 207 milyon TL'ye ulaşmış, böylece karşılaştırılan dönemler arasında gelirlerdeki payı %3'ten %25'e yükselmiştir. Komisyon gelirleri %27 azalarak 570 milyon TL'dan 419 milyon TL'ye gerilemiştir. Alım-satım karındaki artışın da etkisiyle, komisyon gelirlerinin payı %64'ten %51 seviyesine gerilemiştir.

Gelir Dağılımı

	30/09/2011 Bin TL	30/09/2012 Bin TL	% Değişim	30/09/2011 % Dağılımı	30/09/2012 % Dağılımı
Yatırım Araçları					
Komisyon Gelirleri	569,530	418,998	-26.5%	63.5%	50.8%
Hizmet Gelirleri	177,486	149,897	-15.5%	19.8%	18.2%
Kurum Portföyü K/Z	30,434	207,198	580.8%	3.4%	25.1%
Diğer Gelirler	120,014	48,999	-59.2%	13.4%	5.9%
Toplam	897,464	824,883	-8.1%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Komisyon Gelirleri

Komisyon gelirlerinin en önemli kalemi hisse senedi komisyon gelirleridir. Komisyon gelirleri aracı kurumların hisse senedi, vadeli işlem sözleşmeleri ve SGMK gibi menkul kıymetlerin alım-satımından elde ettikleri komisyonlardan, müşterilere ve acentelere ödenen komisyon iadelerinin düşülmesiyle hesaplanmaktadır.

2012 yılının ilk dokuz ayında komisyon gelirleri, yıllık %27 gerilemiştir. Eylül 2012 itibarıyla elde edilen hisse senedi komisyonları ise yıllık bazda %30 gerileyerek 329 milyon TL olmuştur. Karşılaştırılan dönemler arasında hisse senedi işlem hacimlerinde %22 düşüş yaşanmıştır.

Bu durum sektörün hisse senedi komisyon oranlarındaki azalışa işaret etmektedir. Nitekim, 2011 yılının ilk dokuz ayında %0,043 (yüzbinde 43) olan efektif komisyon oranının 2012 yılının ilk dokuz ayında %0,039'a (yüzbinde 39) düştüğü hesaplanmaktadır. Hesaplanan bu efektif komisyon oranının, yatırımcılardan tahsil edilen komisyon oranı olarak değil, aracı kurumlara kalan tutar olarak değerlendirilmesi gerekir.

Komisyon gelirlerinin diğer önemli bileşeni vadeli işlemlerden elde edilen komisyondur. 2011/09 döneminde 570 milyar TL'ye ulaşan vadeli işlem hacmi 2012 yılının aynı döneminde 524 milyar TL'ye gerilemiştir. Buna paralel olarak, 2012 yılının ilk dokuz ayında vadeli işlem komisyon gelirleri yıllık bazda %12 düşmüştür. Karşılaştırılan dönemler arasında, vadeli işlemlerdeki efektif komisyon oranı değişmeyecek %0,018'de (yüzbinde 18) kalmıştır.

Sektör, ilk dokuz ayda sabit getirili menkul kıymet

işlemlerinden yaklaşık 9 milyon TL, yabancı menkul kıymet işlemlerinden ise 333.000 TL komisyon elde etmiştir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde ilk defa kaldıraçlı alım-satım işlemlerinden komisyon geliri kaydedilmiştir.

Hizmet Gelirleri

Aracı kurumların bir diğer önemli gelir kaynağı; varlık yönetimi, kurumsal finansman ve yatırım danışmanlığı gibi faaliyetlerinden elde edilen hizmet gelirleridir. Sektörün hizmet gelirleri 2011 yılının aynı dönemine göre %16 gerileyerek yaklaşık 150 milyon TL olmuştur.

Sektörün kurumsal finansman gelirleri yılın ilk dokuz ayında yıllık bazda %4 düşerek 68 milyon TL olmuştur. Bu gelirlerin 30 milyon TL'si halka arz faaliyetlerinden elde edilen gelirleri kapsamaktadır. 2011 yılının ilk dokuz ayında 24 olan birincil halka arz sayısı 2012 yılının aynı döneminde 26'ya yükselirken; 33 olan tahvil ihracı sayısı 112'ye yükselmiştir. Halka arz faaliyetlerinden elde edilen gelir yıllık bazda %12 yükseliş göstermiştir.

Kurumsal finansman gelirlerinin diğer bir önemli kalemi olan şirket satın alma birleşme gelirleri 2012 yılının ilk dokuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre %16 düşüş göstermiştir. 2011 yılının ilk dokuz ayında tamamlanan 16 şirket satın alma birleşme projesine karşın 2012 yılının ilk dokuz ayında bu rakam 11'dir. 2011/09 döneminde 55 olan sermaye artırımları ve temettü dağıtımları işlemlerinin sayısı 2012/09 döneminde 63'e yükselirken bu işlemlerden elde edilen gelirler %15 gerilemiştir. 2011/09 döneminde 36 diğer danışmanlık projesi tamamlanmışken, 2012/09 döneminde bu rakam 33'e gerilemiş, ilişkili gelirler de %8 oranında düşmüştür.

Komisyon Gelirleri

	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Hisse Senedi	467,281	328,649	-29.7%	82.0%	78.5%
Vadeli İşlem	92,323	81,011	-12.3%	16.2%	19.3%
SGMK	9,330	8,710	-6.9%	1.6%	2.1%
Yabancı Menkul Kıymet	596	333	-44.1%	0.1%	0.1%
Kaldıraçlı İşlem	0	86	A.D.	0.0%	0.0%
Toplam	569,530	418,789	-26.5%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Hizmet Gelirleri

	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Kurumsal Finansman Gelirleri	71,364	68,295	-4.3%	40.2%	45.6%
Varlık Yönetimi Gelirleri	48,836	29,090	-40.4%	27.5%	19.4%
Diğer Komisyon ve Gelirler	57,285	52,512	-8.3%	32.3%	35.0%
Toplam	177,486	149,897	-15.5%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Kurumsal Finansman Gelirleri

	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Halka Arz	26,733	29,933	12.0%	37.5%	43.8%
Şirket Satın Alma ve Birleşme	31,909	26,800	-16.0%	44.7%	39.2%
Sermaye Art. ve Temettü Dağ.	2,113	1,795	-15.1%	3.0%	2.6%
Diğer Danışmanlık	10,609	9,767	-7.9%	14.9%	14.3%
Toplam	71,364	68,295	-4.3%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Hizmet gelirlerine geri dönersek, yatırım fonu yönetimi ve satış komisyonları ile portföy yönetimi komisyonlarından oluşan varlık yönetimi gelirleri karşılaştırılan dönemler arasında %40 gerilemiştir. Aracı kurumların faaliyetlerinin incelendiği bir önceki bölümden hatırlanacağı üzere, karşılaştırılan dönemler arasında yönetilen portföy büyüklüğü %6 gerilemiştir. Ancak bu kalemdaki düşüşte iki faktör etkili olmuştur. Bir aracı kurum yatırım fonu yönetimini portföy yönetim şirketine aktarmıştır. Buna ilave olarak, Sermaye Piyasası Kurulu, 2011 yılından itibaren portföy yönetim ücretlerine sınırlama getirmiştir. 2011 yılının ilk dokuz ayında yatırım fonlarına uygulanan azami yönetim ücreti yıllık %3,65 olarak belirlenmiştir. Bu üst sınır 2012 yılı için fon türleri itibarıyla, likit fonlar için yıllık %1,095; kısa vadeli tahvil ve bono fonları, endeks fonlar, koruma amaçlı ve garantili fonlar için yıllık %2,19'a indirilmiştir.

Hizmet gelirlerinin bir diğer kalemi olan diğer komisyon ve gelirler başlığı altında, aracı kurumların EFT, virman, saklama ücretleri gibi işlemlerden elde ettikleri komisyonlar ile yatırım danışmanlığı gibi gelirler yer almaktadır. Bu gelirler önceki yıla göre %8 düşerek 53 milyon TL olmuştur.

Kurum Portföyü Kâr/Zararları

2011 yılının ilk dokuz ayında 30 milyon TL olan menkul kıymet alım-satım, kaldıraçlı işlem ve türev işlem kârlarından oluşan gelirler toplamı 2012 yılının aynı döneminde 207 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu gelir kalemindeki artışta türev işlemlerinden elde edilen kârdaki yükselişe ilave olarak yeni başlayan kaldıraçlı işlemlerden elde edilen gelirler etkili olmuştur. 2012 yılının ilk dokuz ayında özellikle bir aracı kurumun etkisiyle türev işlemlerinden elde edilen gelirler 18 milyon TL'den 102 milyon TL'ye çıkmıştır. Diğer taraftan, kaldıraçlı işlem yapan 17 kurumun bu faaliyetinden elde ettiği kâr 81 milyon TL'yi bulmuştur.

Aracı kurumlar 2011 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi, yatırım fonu ve yabancı menkul kıymet iş-

Kurum Portföyü Kâr/Zararları

	30/09/2011	30/09/2012	
	Bin TL	Bin TL	% Değişim
Türev İşlemler	17,544	101,815	480.4%
Kaldıraçlı İşlemler Kâr/Zararı	0	81,049	A.D.
Hisse Senetleri	4,561	6,597	44.7%
DİBS	-210	-264	25.6%
Yatırım Fonları	2,747	7,310	166.1%
Özel SGMK	-797	3,539	A.D.
Yabancı Menkul Kıymet	1,338	5,068	278.7%
Diğer Menkul Kıymetler	5,252	2,082	-60.3%
Toplam	30,434	207,198	580.8%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamli Değil

lemlerinden elde ettikleri gelirleri önemli ölçüde artırırken, önceki yıl zarar kaydettikleri özel sektör tahvili işlemlerinden kara geçmiştir. Sektör bu dönem yalnızca devlet tahvili işlemlerinden zarar etmiştir.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, ağırlıklı olarak aracı kurumların müşterilerinden aldıkları faizleri yansıtmaktadır. Faaliyet verilerinin incelendiği bölümde belirtildiği üzere, karşılaştırılan dönem sonları itibarıyla aracı kurumların müşterilerine kullandırdıkları kredi bakiyesi yıllık bazda %15 artmıştır. Buna paralel olarak, yılın ilk dokuz ayında müşterilerden kredili işlemler için alınan faiz gelirleri de %15 artarak 117 milyon TL'ye yükselmiştir.

Diğer esas faaliyet gelirleri altında, ağırlıklı olarak bir aracı kurumun arbitraj işlemlerinden elde ettiği kâr/zarar bulunmaktadır. Bu aracı kurumun 2012 yılının ilk dokuz ayında para piyasasından borçlanarak döviz yatırımları yapmak suretiyle gerçekleştirdiği

arbitraj işlemlerinden zarar etmesi sonucu bu kalem kârdan zarara dönmüştür.

GİDER DAĞILIMI

2012 yılının ilk dokuz ayında sektörün operasyonel giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre %9 artarak 752 milyon TL'ye çıkmıştır. Sektörün operasyonel giderlerinin %11'ini oluşturan satış pazarlama giderleri yıllık bazda %5 artışla 79 milyon TL olmuştur. Hisse senedi, SGMK, Vadeli İşlem Piyasası ve Takasbank Para Piyasası işlem payları ile takas ve saklama giderlerini içeren işlem payları, düşen işlem hacimleriyle 2011 yılının ilk dokuz ayına göre %10 gerileyerek toplamda 50 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Toplam pazarlama giderlerinin yaklaşık üçte birini oluşturan VOB işlem payları (21 milyon TL), hisse senedi işlem paylarının (11 milyon TL) yaklaşık iki katıdır.

Operasyonel giderlerin %89'unu oluşturan genel yönetim giderleri 2012 yılının ilk dokuz ayında yıllık bazda %10 artış göstermiştir. Toplam giderlerin %54'ünü oluşturan personel giderleri, ücretlerin yanı sıra, çalışanlarla ilgili sigorta, servis, yemek, özel sağlık sigortası gibi yan ödeme ve giderleri de kapsamaktadır. Karşılaştırılan dönemler arasında 5.041 olan ortalama sektör çalışanı sayısı %2 artışla 5.151'e yükselmiştir. Yıllık %9 artışla 402 milyon TL'ye ulaşan personel giderlerinde, yapılan enflasyon düzeltmeleri ve artan çalışan sayısı etkili olmuştur. Personel giderlerinin ortalama personel sayısına bölünmesiyle elde edilen, bir çalışanın aylık ortalama maliyeti 2011/09'te 8.151 TL iken 2012/09'da %6 artarak 8.673TL'ye yükselmiştir.

Kira, elektrik, su, telefon, bilgi işlem altyapısı gibi giderleri kapsayan ve toplam operasyonel giderlerin dörtte birini oluşturan diğer genel yönetim giderleri ise yıllık bazda %11 artışla 186 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

	30/09/2011	30/09/2012		30/09/2011	30/09/2012
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Müşterilerden Alınan Faiz Gelirleri	101,134	116,601	15.3%	84.3%	238.0%
Diğer Esas Faaliyet Gelirleri	18,881	-67,614	A.D.	15.7%	-138.0%
Toplam	120,014	48,987	-59.2%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamalı Değil

Gider Dağılımı

	30/09/2011 Bin TL	30/09/2012 Bin TL	% Değişim	30/09/2011 % Dağılımı	30/09/2012 % Dağılımı
Pazarlama, Satış, Ar-Ge Giderleri	75,531	79,346	5.0%	11.0%	10.6%
İşlem Payları	55,344	49,880	-9.9%	8.0%	6.6%
Diğer Pazarlama, Satış, Ar-Ge Giderleri	20,186	29,466	46.0%	2.9%	3.9%
Genel Yönetim Giderleri	613,567	672,694	9.6%	89.0%	89.4%
Personel Giderleri	369,787	402,108	8.7%	53.7%	53.5%
Vergi, Resim ve Harç Giderleri	17,581	19,293	9.7%	2.6%	2.6%
Komisyon ve Diğer Hizmet Giderleri	2,423	2,557	5.5%	0.4%	0.3%
Amortisman Giderleri	6,346	7,116	12.1%	0.9%	0.9%
Üyelik Aidat, Gider ve Katkı Payları	20,450	21,292	4.1%	3.0%	2.8%
İtfa Payları	28,558	33,905	18.7%	4.1%	4.5%
Diğer Genel Yönetim Giderleri	168,423	186,424	10.7%	24.4%	24.8%
Toplam	689,098	752,040	9.1%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

KÂRLILIK

Karşılaştırılan dönemler arasında düşen işlem hacimleri ile birlikte, aracı kurumların en önemli gelir kaynağını oluşturan komisyon gelirleri %27 azalarak 419 milyon TL'ye inmiştir. İşlem hacmindeki düşüşün yanı sıra komisyon oranlarındaki gerileme de azalışta etkili olmuştur.

Aynı dönemde hizmet gelirleri de gerilemiştir. Yatırım fonu yönetim komisyonu ücretlerine SPK tarafından getirilen sınırlamanın etkisiyle aracı kurumların portföy yönetimi ve yatırım fonlarından elde ettiği varlık yönetimi gelirleri yıllık bazda %40 azalmıştır.

Diğer taraftan 2011 yılının ilk dokuz ayında aracı kurumların alım-satım kârları 30 milyon TL iken, bu rakam 2012 yılının ilk dokuz ayında 207 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu artışta özellikle yeni başlayan kaldıraçlı işlemlerden sağlanan gelirler ve bir aracı kurumun türev işlemlerinden elde ettiği gelir etkili olmuştur.

BBu gelişmelerin sonunda aracı kurumların 2012 yılının

ilk dokuz ayında kaydettiği toplam gelirler önceki yılın aynı dönemine göre %8'lik düşüşle 825 milyon TL olmuştur. Sektör giderleri incelendiğinde, toplam giderlerin geçen yılın aynı dönemine göre %9 artarak 752 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. Toplam giderlerin %53'ünü oluşturan personel giderleri %9'luk artışla 2012 yılının ilk dokuz ayında 402 milyon TL olmuştur. Giderlerin dörtte birini oluşturan diğer genel yönetim giderleri ise %11 artmıştır. Neticede, 2012 yılının ilk dokuz ayında sektör gelirlerinde daralma yaşanırken giderler artışını sürdürmüştür. Bunun sonucunda sektörün faaliyet kârı yıllık bazda %64 düşüşle 285 milyon TL'den 104 milyon TL'ye gerilemiştir.

Bu dönemde aracı kurumların iştiraklerinden elde ettikleri temettüyü yansıtan iştirak kârlarından paylar, 1 milyon TL'den 14 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu artışta iki aracı kurumun etkili olduğu görülmektedir. Diğer taraftan bir aracı kurumun gerçekleştirdiği swap işlemlerinin etkisiyle, net esas faaliyet dışı finansal gelirlerde yıllık bazda 23 milyon TL tutarında yükseliş yaşanmıştır. Sonuç olarak sektörün vergi öncesi dönem kârı 2011 yılının ilk dokuz ayına göre %34 gerileyerek, 286 milyon TL olmuştur. Vergi giderleri düşüldüğünde net dönem kârının bir önceki yıla kıyasla %35 daraldığını ve 240 milyon TL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Karşılaştırılan dönemler arasında zarar eden kurum sayısının 29'dan 45'e çıkması dikkat çekmektedir. Buna ek olarak kâr

Aracı Kurumların Kâr Dağılımı

	30/09/2011	30/09/2012	Değişim
Kâr Eden Kurum Sayısı	63	51	-19.0%
Zarar Eden Kurum Sayısı	29	45	55.2%
Toplam Kurum Sayısı	92	96	4.3%
Kâr Toplamı (Mn.TL)	386	283	-26.5%
Zarar Toplamı (Mn. TL)	-18	-43	135.8%
Net Dönem Kârı	367	240	-34.6%

Kaynak: TSPAKB

Özsermaye Kârlılık Oranı ve Hisse Başına Kazanç			
	30/09/2011	30/09/2012	Değişim
Son 12 Ay Net Dönem Kârı (Mn. TL)	454.0	286.8	-36.8%
Ortalama Özsermaye (Mn. TL)	2,542.8	2,859.6	12.5%
Özsermaye Kârlılık Oranı	17.9%	10.0%	-43.8%
Ödenmiş Sermaye (Mn. TL)	1,388.8	1,581.2	13.8%
Hisse Başına Kazanç (TL)	0.33	0.18	-44.5%
Kaynak: TSPAKB			

eden kurumların toplam kârı yıllık bazda %26 azalmıştır. 2012/09 döneminde zarar eden kurumların toplam zararı ise 2011/09'ya göre iki mislinden fazla artmıştır.

Eylül 2011 itibariyle %18 olan sektörün özsermaye kârlılık oranı, artan özsermaye değeri ve düşüş gösteren kârlılık sonucu, Eylül 2012 itibariyle %10 seviyesine gerilemiştir. Benzer şekilde, sektörün hisse başına kazancı %45 kadar azalarak, karşılaştırılan dönemler arasında 0.33 TL'den 0.18 TL'ye düşmüştür.

Esra Esin Savaşan
esavasan@tspakb.org.tr

GÜNDEMDEKİ MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

Kasım ayında; borçlanma araçlarının ihraç limitlerine dair düzenleme getiren Bakanlar Kurulu Kararında ve yatırım fonlarını düzenleyen Tebliğde değişikliğe gidilirken, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasına ilişkin yönetmelik yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Düzenlemelere, okuyucularımızın mevzuat takibine yardımcı olmak amacıyla aşağıda kısaca yer verilmiştir.

DÜZENLEME DEĞİŞİKLİKLERİ

2012/3878 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI - BORÇLANMA ARAÇLARININ İHRAÇ LİMİTLERİNE DAİR KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KARAR

İhraççılarca sermaye piyasası mevzuatı kapsamında ihraç edilecek borçlanma araçlarının ihraç limitlerinin belirlenmesine ilişkin esaslar 2009/15344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Borçlanma Araçlarının İhraç Limitlerine Dair Karar" ile düzenlenmektedir.

Söz konusu Kararın, diğer ihraççıların ihraç limitlerini düzenleyen 4. maddesinde değişiklik yapan "Borçlanma Araçlarının İhraç Limitlerine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar" 2012/3878 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ekinde 03.11.2012 tarih ve 28456 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Değişiklik ile; "3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmet-

lerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetleri yapmak üzere kurulmuş olan görevli şirketler tarafından ilgili proje ya da işin finansmanını veya yeniden finansmanını sağlamak amacıyla yurt dışında satılmak üzere ihraç edilecek borçlanma aracı ihraçlarında limit uygulanmaz." hükmü getirilmiştir.

İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI YÖNETMELİĞİ

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasının işlem, üyelik ve takas esaslarını düzenleyen "İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Yönetmeliği" 17.11.2012 tarih ve 28470 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmelik ile, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile diğer türev araçların İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında işlem görmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

YATIRIM FONLARINA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR SERİ:VII, NO:44 SAYILI TEBLİĞ

Gayrimenkul yatırım fonları hariç, yatırım fonlarının kuruluşlarına, faaliyet ilke ve kurallarına, katılma belgeleri ile bunların halka arzına ilişkin esaslar Seri:VII, No:10 sayılı "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği" ile düzenlenmektedir.

İlgili Tebliğde değişiklik yapan Seri:VII, No:44 sayılı "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 24.11.2012 tarih ve 28477 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Düzenleme ile;

- Tanımları düzenleyen 4.,
- Fon türlerini belirleyen 5.,
- Garantili yatırım fonları ve koruma amaçlı yatırım fonlarında garantiye ve korumaya ilişkin esaslar

- getiren 5/A,
- Fon kurma limitini düzenleyen 11.,
- Fon kurulu, denetçiler ve fon hizmet birimini düzenleyen 12.,
- İç kontrol sistemini belirleyen 12/A,
- Portföy yöneticiliği hizmetine ilişkin esasları belirleyen 13.,
- Fon içtüzüğünü düzenleyen 17.,
- Katılma belgelerinin kayda alınması başvurusuna ilişkin hükümler getiren 23.,
- Katılma belgelerinin fiyatları ve pay değerini belirleyen 36.,
- Katılma belgelerinin alım-satımına ilişkin hükümler getiren 37.,
- Fon portföyüne ilişkin sınırlamalar getiren 42.,
- Fon sepetleri için özel hükümler içeren 42/A,
- Portföy değerlendirme esaslarını düzenleyen 45.,
- Reklam ve ilanlara ilişkin esasları belirleyen 48.,
- Fonlara uygulanan ücret ve komisyonların kamuya açıklanması ve fon yönetim ücretinin üst sınırının belirlenmesine ilişkin hükümler içeren 49/A,

maddelerinde değişiklik yapılmış ve Tebliğe, yatırım fonlarının risk yönetim sistemini düzenleyen 12/B maddesi ile 01.01.2013 tarihinden itibaren uygulanacak yönetim ücreti oranlarına ilişkin hükümler ekleyen geçici madde 5 eklenmiştir.

Yapılan değişiklikler ile;

- Kira sertifikaları, fon portföyüne alınabilecek varlıklar arasına eklenmiştir. Koruma amaçlı yatırım fonları ile garantili yatırım fonları, %10'luk yoğunlaşma sınırına tabi olmaksızın özel sektör tarafından ihraç edilen kira sertifikalarına yatırım yapabilecektir. Koruma amaçlı yatırım fonları tarafından da, yatırımcının başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün ya da tamamının korunmasına yönelik olarak kira sertifikalarına yatırım yapılabilecektir. Özel sektör tarafından ihraç edilen kira sertifikalarına yatırım yapan garantili ve koruma amaçlı yatırım fonları, unvanlarında söz konusu yatırım araçlarına yapılan yatırımı belirtir bir ifadeye yer verecektir.
- Fon kurma limiti yeniden düzenlenmiştir. Bir kurucuya ait mevcut tüm fonların toplam değerlerinin, kurucunun Kurula gönderilen bağımsız denetimden geçmiş son mali tablosunda yer

alan özkaynakları toplamının 10 katını aşmaması yönündeki hüküm, 30 katını aşmaması şeklinde değiştirilmiştir.

- Yatırım fonlarının risk yönetim sistemlerine ilişkin hükümler getiren yeni bir madde eklenmiştir.
- Yatırım fonu katılma paylarının alım satımının, borsalar veya takas kurumları nezdinde kurulmuş merkezi bir fon dağıtım platformu aracılığıyla da gerçekleştirilebilmesi için, Kurulca uygun görülen tüm fonların bu platforma dahil edilmesine ve aracı kuruluşlar tarafından bu platformda işlem gören yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık yapılmasına ilişkin Kurul tarafından düzenlemeler yapılabileceği yönünde hüküm eklenmiştir.
- Aynı türdeki yatırım fonu katılma payları, fon portföyünün %10'una kadar portföye alınabilecektir.
- Yatırım fonlarının, İstanbul Altın Borsası Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasında, portföylerindeki kıymetli madenlerin piyasa değerlerinin en fazla %50'si tutarındaki kıymetli madenleri ödünç verebileceği veya aynı tutarı aşmamak üzere ödünç alabileceği düzenlenmiştir. Bu oran değişiklik öncesi %25 olarak düzenlenmekteydi.
- Likit fonlar ile kısa vadeli tahvil ve bono fonlarında, vadeye kalan gün sayısı hesaplanamayan varlıklar, fon portföyüne dahil edilemeyecektir.
- Yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonlarının katılma payları, fon portföy değerinin %10'unu geçmemek üzere Kurul kaydına alınma şartı aranmaksızın portföye dahil edilebilecektir.
- Serbest yatırım fonlarının portföylerine alınacak yabancı fonlar için ilgili otoriteden izin alınmış olma şartı aranacaktır. Bu kapsamda, hangi ülkelerde kurulu fonların serbest fon portföyüne alınabileceğine içtüzükte yer verilecektir. Ancak, Kurul serbest yatırım fonlarının portföylerine alınacak yabancı fonlara ilişkin kısıtlamalar getirebilecektir.
- Fon sepeti fonları için, tek bir yatırım fonuna ait katılma paylarının değeri fon portföyünün %25'ini aşamayacaktır. Daha önce bu oran %10 olarak uygulanmaktaydı.
- Fon portföyünde yer alan yabancı para birimi üzerinden çıkarılmış varlıkların değerlemesinde T.C. Merkez Bankası alış kuru kullanılacaktır. Değişiklikten önce T.C. Merkez Bankası satış kuru kullanılmaktaydı.

- Borsada işlem gören varlıklar ise, değerlendirme gününde borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyat ve oranlarla değerlendirilmektedir. Ancak, işlem gördüğü borsada kapanış seansı uygulaması bulunan varlıkların değerlemesinde kapanış seansı fiyatı kullanılacaktır.
- Reklam ve ilanların yayımını takip eden 7 iş günü içerisinde Kurula gönderilme zorunluluğunu getiren hüküm, düzenlemeden çıkarılmıştır.
- KAP'ta ilan edilmesi gereken bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak yayımlanması ve güncel tutulmasının, kurucunun sorumluluğunda olduğu yönünde hüküm eklenmiştir.

Getirilen bir diğer düzenleme, fondan karşılanan tüm giderler için hesaplanacak olan "fon toplam gider oranı"dır. Fondan karşılanan tüm giderlerin (yönetim ücreti dahil) toplamının üst sınırı, tabloda fon türü bazında belirtilen azami oranları aşmayacak şekilde fon içtüzüğünde ve izahnamesinde belirlenecektir. 3, 6, 9 ve 12 aylık dönemlerin son iş günü itibarıyla, fon içtüzüğünde ve izahnamesinde belirlenen yıllık fon toplam gideri oranının ilgili döneme denk gelen kısmının aşıp aşılmadığı, ilgili dönem için hesaplanan günlük ortalama fon toplam değeri esas alınarak, kurucu tarafından kontrol edilecektir. Yapılan kontrolde fon içtüzüğünde ve izahnamesinde belirlenen oranların aşıldığının tespiti halinde aşan tutar ilgili dönemi takip eden 5 iş günü içinde kurucu tarafından fona iade edilecektir.

01.01.2013 tarihinden itibaren uygulanacak yönetim ücreti oranlarının, tablodaki fon toplam gider oranı üst sınırları dikkate alınarak belirlenmesi, belirlenecek yönetim ücreti oranlarının KAP'ta ve kurucunun resmi internet sitesinde ilan edilmesi ve yapılacak ilk içtüzük ve izahname değişikliği başvurularına bu kapsamda yapılacak değişikliklerin de dahil edilmesi gerekmektedir.

Fon Türleri Bazında Uygulanacak Azami Fon Toplam Gider Oranları

Fon Türleri	Günlük	Yıllık
Likit Fonlar	Yüzbinde 3,5	%1,28
Kısa vadeli tahvil ve bono fonları, endeks fonlar, koruma amaçlı ve garantili fonlar ile altın ve kıymetli maden fonları	Yüzbinde 6	%2,19
Fon sepeti fonları	Yüzbinde 12	%4,38
Diğer fonlar	Yüzbinde 10	%3,65

Veriler

Yurtiçi Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri				
Milyon TL	2010	2011	2012/09	%Δ
TL Mevduat	380.517	417.299	445.728	6,8%
DTH	144.790	180.689	181.752	0,6%
Katılım Bankalarında Toplanan Fonlar	33.695	39.672	46.027	16,0%
DİBS	61.199	67.087	72.005	7,3%
Eurobond	5.302	6.437	5.583	-13,3%
Yatırım Fonları	30.980	26.605	28.859	8,5%
Repo	1.501	1.355	2.591	91,2%
Emeklilik Yatırım Fonları	12.018	14.309	18.508	29,3%
Hisse Senedi	56.048	53.072	64.195	21,0%
Toplam	726.050	806.525	865.248	7,3%

Yurtdışı Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri				
Milyon TL	2010	2011	2012/09	%Δ
Hisse Senedi	109.083	86.096	115.254	33,9%
DİBS	48.905	67.530	91.953	36,2%
Eurobond	1.705	767	773	0,8%
Mevduat	13.280	24.969	30.459	22,0%
Toplam	172.974	179.362	238.439	32,9%

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri				
Milyon TL	2010	2011	2012/11	%Δ
Toplam Piyasa Değeri	472.553	381.265	479.452	25,8%
Saklamadaki Hisse Senetleri	165.727	139.970	197.572	41,2%
Fili Dolaşımdaki Payların Piyasa Değeri	119.310	96.810	146.956	51,8%
Ortalama Halka Açıklık Oranı	25,2%	25,3%	30,7%	A.D.

Menkul Kıymet Sayısı				
	2010	2011	2012/11	%Δ
Şirket*	263	263	270	2,7%
Diğer Şirket**	44	74	116	56,8%
Borsa Yatırım Fonu + Menkul Kıymet Yat. Ort.	43	38	34	-10,5%
Varant	22	175	260	48,6%
Sertifika	-	-	66	A.D.

*Ulusal Pazar, GYO ve Girişim Sermayesi

**İkinci Ulusal Pazar, Gözaltı Pazarı, GİP ve SİP

İMKB İşlem Hacimleri*				
Milyar TL	2010	2011	2012/11	%Δ
Hisse Senedi Piyasası	1.271	1.390	1.108	A.D.
Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP)	-	1	2	A.D.
Serbest İşlem Platformu (SİP)	-	-	0	A.D.
Tahvil-Bono Kesin Alım-Satım Pazarı**	1.368	1.699	1.647	A.D.
Aracı Kurum	141	127	91	A.D.
Banka	1.227	1.572	1.556	A.D.
TCMB+Takasbank	0	0	0	A.D.
Repo-Ters Repo Pazarı**	6.413	7.698	12.527	A.D.
Aracı Kurum	1.065	1.129	1.257	A.D.
Banka	5.125	6.513	11.112	A.D.
TCMB+Takasbank	223	57	157	A.D.

*Alım-Satım Toplamıdır.

**Piyasa ve Tescil Toplamıdır.

VOB Verileri*				
Milyar TL	2010	2011	2012/11	%Δ
İşlem Hacmi	863	880	537	A.D.
Aracı Kurum	749	747	651	A.D.
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi	1	3	1	A.D.
Banka	114	129	87	A.D.
İşlem Gören Kontrat Sayısı (Milyon Adet)	64	74	58	A.D.
Açık Pozisyon (Adet)	181.738	266.101	391.063	47,0%

*Alım-Satım Toplamıdır.

Birincil Halka Arzlar				
Milyon TL	2010	2011	2012/11	%Δ
Şirket Sayısı (GİP dahil)	16	24	24	A.D.
Şirket Halka Arz Tutarı	1.441	1.008	511	A.D.
Yatırım Ortaklığı Sayısı (GYO ve Girişim Ser. dahil)	6	3	1	A.D.
Yatırım Ortaklığı Halka Arz Tutarı	1.669	322	98	A.D.
Borsa Yatırım Fonu Sayısı	3	0	4	A.D.
Borsa Yatırım Fonu Halka Arz Tutarı	16	0	29	A.D.
Toplam Halka Arz Tutarı	3.126	1.329	639	A.D.

Halka Açık Şirket Kârlılığı				
Milyon TL	2009	2010	2011	%Δ
Kâr Eden Şirket Sayısı	221	247	244	-1,2%
Zarar Eden Şirket Sayısı	94	91	119	30,8%
Kâr Edenlerin Toplam Kârı	31.184	38.243	38.945	1,8%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı	-1.666	-1.134	-5.092	348,9%
Toplam Kâr/Zarar	29.518	37.109	33.853	-8,8%

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü Milyon TL	2010	2011	2012/11	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	1.469	1.407	1.407	0,0%
B Tipi Yatırım Fonları	29.171	25.388	27.278	7,4%
Emeklilik Yatırım Fonları	12.008	14.308	19.642	37,3%
Borsa Yatırım Fonları	257	287	424	47,8%
Yatırım Ortaklıkları	563	510	587	15,1%
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	10.779	10.830	14.493	33,8%
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	187	724	727	0,4%
Toplam	54.434	53.455	64.558	20,8%
Kurumsal Yatırımcı/GSYH	4,9%	4,4%	4,8%	A.D.

Yatırımcı Sayısı	2010	2011	2012/11	%Δ
Hisse Senedi Yatırımcı Sayısı	1.043.135	1.097.786	1.088.040	-0,9%
Yatırım Fonu Yatırımcı Sayısı	2.980.212	2.961.206	2.818.373	-4,8%
Özel Sektör Borçlanma Aracı Yatırımcı Sayısı	4.903	118.629	194.238	63,7%
Varant + Sertifika Yatırımcı Sayısı	1.432	2.457	1.755	-28,6%
VTMK+ VDMK Yatırımcı Sayısı	-	34	88	158,8%

Yabancı Yatırımcı İşlemleri Milyon \$	2010	2011	2012/11	%Δ
Hisse Senedi Saklama Bakiyesi	71.332	46.005	72.763	58,2%
Saklamadaki Payı	66%	62%	65%	5,4%
Hisse Senedi İşlem Hacmi	133.155	132.113	111.646	A.D.
İşlem Hacmi Payı	16%	16%	18%	A.D.
Net Hisse Senedi Yatırımı	2.105	-2.011	4.607	A.D.

TSPAKB Üyeleri	2010	2011	2012/11	%Δ
Aracı Kurum Sayısı	103	101	100	-1,0%
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi Sayısı	1	1	1	0,0%
Banka Sayısı	41	40	42	5,0%
Toplam	145	142	143	0,7%

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler Milyon TL	2010	2011	2012/09	%Δ
Dönen Varlıklar	6.708	7.306	9.114	24,7%
Duran Varlıklar	766	743	892	20,0%
Aktif Toplam	7.474	8.049	10.006	24,3%
Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.006	5.227	6.988	33,7%
Uzun Vadeli Yükümlülükler	43	53	67	26,0%
Özkaynaklar	2.425	2.769	2.952	6,6%
Toplam Özsermaye ve Yükümlülükler	7.474	8.049	10.006	24,3%
Net Komisyon Gelirleri	716	702	476	A.D.
Faaliyet Kârı/Zararı	262	304	102	A.D.
Net Kâr	367	414	240	A.D.
Personel Sayısı	4.948	5.100	5.193	1,8%
Şubeler	161	159	167	5,0%
İrtibat Bürosu	46	61	68	11,5%
Acente Şubeleri	6.347	6.466	6.713	3,8%

İMKB-100 Endeksi ve Hisse Senedi Piyasası	2010	2011	2012/11	%Δ
İMKB-100	66.004	51.267	73.059	42,5%
İMKB-100 (En Yüksek)	71.543	70.702	73.059	3,3%
İMKB-100 (En Düşük)	48.739	49.622	49.694	0,1%
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	2.543	2.747	2.339	-14,8%

Yurtdışı Borsa Endeksleri	2010	2011	2012/11	%Δ
ABD Nasdaq 100	2.218	2.278	2.678	17,6%
ABD S&P 500	1.258	1.258	1.416	12,6%
Almanya DAX	6.914	5.898	7.406	25,6%
Brezilya Bovespa	69.305	56.754	57.475	1,3%
Çin Shanghai Bileşik	2.808	2.199	1.980	-10,0%
Fransa CAC 40	3.867	3.160	3.557	12,6%
Güney Afrika FTSE/JSE	32.119	31.986	38.105	19,1%
Hindistan BSE Sens	20.509	15.455	19.340	25,1%
Hong Kong Hang Seng	23.035	18.434	22.030	19,5%
İngiltere FTSE 100	5.900	5.572	5.867	5,3%
Japonya Nikkei 225	10.229	8.455	9.446	11,7%
Meksika IPC	38.551	37.078	41.834	12,8%
Rusya RTS	1.770	1.382	1.437	4,0%

A.D.: Anlamı değil

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Financial Times, Garanti Yatırım, İMKB, Kalkınma Bakanlığı, MKK, Rasyonet, SPK, TCMB, TSPAKB, TÜİK, VOB

